

Arrest

**nr. 345 472 van 23 april 2026
in de zaak RvV X / IX**

Inzake: X

**Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat B. DHONDT
Rotterdamstraat 53
2060 ANTWERPEN**

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE WND. VOORZITTER VAN DE IXde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Somalische nationaliteit te zijn, op 22 juli 2025 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 9 juli 2025.

Gelet op artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 17 oktober 2025 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 24 november 2025.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken K. ALLYNS.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij en haar advocaat Z. ABOUHASSANI, *loco* advocaat B. DHONDT. Verwerende partij is niet verschenen, noch vertegenwoordigd.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Over de gegevens van de zaak

1.1. Verzoeker verklaart van Somalische nationaliteit te zijn en geboren te zijn op 20 november 2006.

1.2. Verzoeker wordt op 16 juli 2024 als vluchteling erkend in Griekenland.

1.3. Verzoeker dient op 4 oktober 2024, als niet-begeleide minderjarige vreemdeling, een verzoek om internationale bescherming in bij de Belgische overheden.

1.4. Nadat een vragenlijst wordt ingevuld en ondertekend, wordt het dossier van verzoeker op 15 april 2025 door de Dienst Vreemdelingenzaken (hierna: de DVZ) overgemaakt aan het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (hierna: het CGVS).

1.5. Op 20 juni 2025 wordt verzoeker gehoord op de zetel van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en Staatlozen (hierna: het CGVS).

1.5. Op 9 juli 2025 neemt de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) in hoofde van verzoeker een beslissing “niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU lidstaat)”. Dit is de bestreden beslissing, die luidt als volgt:

“(…)

A. Feitenrelaas

U verklaart de Somalische nationaliteit te hebben en tot de Awrmale clan te behoren. U bent geboren op 22 november 2006 in het dorp Yaaqbisharo gelegen in de provincie Lower Juba, waar u woonde tot uw vertrek uit Somalië. U verliet Somalië in de september 2023 en reisde via Turkije naar Griekenland. U kwam aan in Griekenland op 25 september 2023 en deed op 20 november 2023 een verzoek om internationale bescherming. Op 16 juli 2024 werd u de vluchtelingenstatus toegekend in Griekenland. In oktober 2024 reisde u met uw Griekse documenten naar België, waar uw halfzus, F. A. N. (...) (CG (...); DVZ (...)) woonde. U kwam aan in België op 2 oktober 2024 en diende op 4 oktober 2024 een verzoek om internationale bescherming in.

Ter staving van uw verzoek legde u volgende documenten neer: een foto van uw Griekse verblijfsvergunning, een foto van uw Grieks reisdocument, uw geboorteakte, een bewijs van identiteit, de Belgische identiteitskaart van uw halfzus, F. (...) en haar kinderen A. (...) en Am. (...), het Belgisch paspoort van uw halfzus, een EU disability card van A. (...), een attest van de school van A. (...) en twee medische attesten.

B. Motivering

U maakt geen elementen kenbaar waaruit eventuele bijzondere procedurele noden kunnen blijken. Het CGVS stelt evenmin dergelijke noden vast. Bijgevolg werden er u geen specifieke steunmaatregelen verleend.

Na onderzoek van alle gegevens in uw administratief dossier, wordt uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaard in overeenstemming met artikel 57/6, g 3, eerste lid, 3 0 van de wet van 15 december 1980.

Uit de elementen die voorhanden zijn, blijkt dat u reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland (Hellenic Republic, Dublin Unit, 31.10.2024; EURODAC MARKED RECORD, 14.11.2024). Deze vaststelling wordt door u niet betwist (Bijkomende vragen M-status Griekenland, 11.4.2025; verklaring DVZ, 11.4.2025, vraag 23). U legde een foto voor van uw Griekse verblijfsvergunning die geldig is tot 15 juli 2027 en Grieks reisdocument dat geldig is tot 24 augustus 2029 (zie groene map stuk 1 en 2).

In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) moet worden aangenomen dat uw behandeling en rechten er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Het Unierecht steunt immers op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen. Dit impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de door dat recht erkende grondrechten [zie: HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nrs. C 297/17, C 318/17, C 319/17 en C 438/17, Ibrahim e.a., randnummers 83-85 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C 163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, randnummers 80-82]. Hieruit volgt dat verzoeken van personen die reeds internationale bescherming genieten in een EU-lidstaat in beginsel niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard als uitdrukking van het beginsel van wederzijds vertrouwen.

De vaststelling dat er tussen de EU-lidstaten verschillen kunnen bestaan met betrekking tot de mate waarin aan begunstigden van internationale bescherming rechten worden toegekend en zij deze kunnen uitoefenen, doet geen afbreuk aan het gegeven dat zij onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van de lidstaat die de bescherming heeft toegekend toegang krijgen tot bijvoorbeeld (sociale) huisvesting, sociale bijstand, gezondheidszorg of tewerkstelling, en bijgevolg 661< dezelfde stappen zullen moeten ondernemen om hiervan gebruik te maken. Bij de beoordeling van de situatie van begunstigden gelden dan ook de omstandigheden van de daar aanwezige onderdanen als maatstaf, niet de omstandigheden in andere lidstaten van de Europese Unie, en wordt rekening gehouden met de realiteit dat 661< de socio-economische mogelijkheden van deze onderdanen erg problematisch en complex kunnen zijn.

In het andere geval zou het gaan om een vergelijk van nationale socio-economische systemen, bestaansvoorzieningen en nationale regelgeving, waarbij begunstigen van internationale bescherming een meer voordelige regeling zouden kunnen bekomen dan de onderdanen van de lidstaat die hen bescherming heeft verleend. Dit zet niet alleen het voortbestaan van het GEAS op de helling, maar werkt tevens irreguliere, secundaire migratiestromen in de hand, evenals discriminatie ten overstaan van EU-onderdanen,...

Ook het Europees Hof van Justitie oordeelde dat enkel uitzonderlijke omstandigheden in de weg staan dat het verzoek van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, niet-ontvankelijk wordt verklaard, namelijk wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de begunstigde van internationale bescherming in een andere lidstaat hem er blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling zoals bepaald in artikel 4 van het Handvest, welk artikel overeenstemt met artikel 3 EVRM. Het Hof voegde eraan toe dat bij de beoordeling van alle gegevens van de zaak een "bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid" moet worden bereikt, wat slechts het geval is "wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terecht komt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid" [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 88-90 en Jawo, randnummers 90-92].

Situaties die géén "zeer verregaande materiële deprivatie" teweegbrengen, zijn volgens het Hof van Justitie niét van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden, door de omstandigheid dat begunstigen van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat, door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend, door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten, door een bijzondere kwetsbaarheid die specifiek de begunstigde betreft of door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigen [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 91-94 en Jawo, randnummers 93-97].

Het Commissariaat-generaal is zich bewust van het gegeven dat diverse bronnen en rapporten waarop het acht vermag te slaan sinds enkele jaren een problematisch en precair beeld beschrijven op het vlak van de levensomstandigheden van begunstigen van internationale bescherming in Griekenland. Deze situatie wordt mee ingegeven door het Griekse politieke en socio-economische klimaat, en brengt voor (terugkerende) statushouders meer bepaald met zich mee dat zij zich geconfronteerd kunnen zien met administratieve complicaties bij de afgifte of hernieuwing van elementaire documenten die op hun beurt de toegang tot basisvoorzieningen (huisvesting, voedsel, hygiëne, medische zorgen) kunnen bemoeilijken (zie: Country Report: Greece. Update 2023, gepubliceerd door AIDA/ECRE d.d. 6/2024 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf; Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. juni 2022 en beschikbaar op <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2022/06/24/verslagfeitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-juni-2022>; Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL d.d. maart 2024 en beschikbaar op https://rsaagean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf; Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. september 2024 en beschikbaar op <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2024/09/03/verslag-feitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-september-2024>; Communication on the status of migration management in mainland Greece gepubliceerd door de Europese Commissie op 4 april 2025 en beschikbaar op <https://home-affairs.ec.europa.eu/communication-status-migration-management-mainlandgreece> en; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaagean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf.

Uit bovenstaande informatie blijkt dat begunstigen van internationale bescherming in Griekenland toegang hebben tot de arbeidsmarkt, de vastgoedmarkt en gezondheidszorg. Er zijn ngo's actief in Griekenland die

ondersteuning bieden aan begunstigden van internationale bescherming. De commissaris-generaal is dan ook van oordeel dat deze informatie niet toelaat om te concluderen dat een (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland er op systematische wijze in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie verkeert of zal terechtkomen die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Het Commissariaat-generaal heeft in dit verband overigens evenmin kennis van jurisprudentie van bijvoorbeeld het Europees Hof voor de Rechten van de Mens of arresten van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in deze zin.

Het Commissariaat-Generaal is derhalve van mening dat, hoewel een grotere voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd bij het onderzoek naar de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland en de toepassing van artikel 57/6, g 3, eerste lid, 3 0 in een aantal gevallen niet aan orde zal zijn, een individuele analyse noodzakelijk blijft. Het Commissariaat-Generaal besteedt hierbij in het bijzonder aandacht voor het bestaan van een verhoogde kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Op basis van een analyse van het geheel van de elementen in uw administratief dossier, waarbij het aan u toekomt om het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in de EU-lidstaat die u deze bescherming verleende geëerbiedigd worden op individuele wijze te weerleggen, moet worden vastgesteld dat u onvoldoende concrete elementen aanhaalt die de niet-ontvankelijkheid van uw verzoek in de weg staan.

Waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als verzoeker en begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geconfronteerd werd met bepaalde moeilijkheden op het vlak van werkgelegenheid, gezondheidszorg, onderwijs en huisvesting, voldoet deze situatie niet aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid en cumulatieve voorwaarden zoals bepaald door het Hof van Justitie.

Uit uw verklaringen blijkt dat u minderjarig was tijdens uw volledig verblijf in Griekenland. U kreeg een voogd toegewezen en werd opgevangen in een opvangcentrum voor niet-begeleide minderjarigen. Het centrum voorzorg in basisvoorzieningen zoals onderdak, maaltijden, douchegelegenheid en internet (WiFi). U ontving ook wekelijks 10 euro zakgeld, waarmee u naar eigen keuze iets kon kopen (CGVS, p. 8-10). Daarnaast hielp uw halfzus u financieel: ze kocht herlaadkaarten voor uw telefoon zodat u internet kon gebruiken - gezien de WiFi van slechte kwaliteit was - of ze stuurde u geld om kleding aan te schaffen. Verder geeft u aan dat u het opvangcentrum zou moeten verlaten zodra u meerderjarig werd en dan zelf zou moeten instaan voor uw levensonderhoud en huisvesting. Aangezien u de taal niet sprak, achtte u dit voor uzelf onmogelijk. In het licht van uw nakende meerderjarigheid ondernam u geen poging om zelf huisvesting te zoeken. In plaats daarvan nam u contact op met uw zus in België, legde haar uw situatie uit en zij zei u dat u naar haar toe moest komen, wat u ook deed (CGVS, p. 8- 9).

Daar waar u beweert dat u in Griekenland geen toegang kreeg tot medische zorg - onder meer voor rugklachten en vanwege misselijkheid en braken door de aanpassing aan ander voedsel - moet worden vastgesteld dat u geen verklaring kan geven voor de reden waarom u medische zorg zou zijn geweigerd. U verklaarde louter dat er wel een dokter aanwezig was in het opvangcentrum, maar dat die het druk had waardoor het moeilijk was om een afspraak te krijgen. Bovendien blijkt uit uw eigen verklaringen dat u in Griekenland wel paracetamol kreeg toegediend wanneer nodig (CGVS, p. 6, 9-10). Hoewel u stelt dat u pas in België de nodige medische zorg zou hebben ontvangen, blijkt uit uw verklaringen dat de artsen in België zouden gezegd hebben dat een operatie té risicovol is en dat u momenteel wordt geholpen met pijnstilling - een behandeling waar u in Griekenland ook toegang tot had (CGVS, p. 10).

Daar waar u stelt dat u als minderjarige geen toegang zou gehad hebben tot onderwijs in Griekenland, omdat er enkel scholen waren in de hoofdstad en u geen toestemming kreeg om naar daar te reizen omdat u minderjarig was, moet er vastgesteld worden dat dit betreurenswaardig is (CGVS, p. 8, 10 - 11). Er moet eveneens worden opgemerkt dat u inmiddels meerderjarig bent en dus de vrijheid heeft om zich vrij te verplaatsen binnen Griekenland en zich, indien gewenst, in te schrijven voor taallessen of een andere opleiding naar keuze.

Hoewel dergelijke moeilijkheden een aanwijzing kunnen vormen van bepaalde problematische situaties zoals deze ook geïdentificeerd worden door het Hof (zie hoger), kan immers niet worden besloten dat u door de onverschilligheid van de daar aanwezige autoriteiten, en voor zover u volledig afhankelijk zou zijn geweest van overheidssteun, buiten uw wil en uw persoonlijke keuzes om, terecht bent gekomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die u niet in staat stelt om te voorzien in uw meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor

uw fysieke of mentale gezondheid of u in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Evenmin zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer ernaartoe.

De vaststelling dat er in uw hoofde mogelijke indicaties van een verhoogde kwetsbaarheid waren/zijn, omwille van uw jonge leeftijd en gebrek aan netwerk in Griekenland, doet hieraan géén afbreuk, aangezien u niet aantoont dat uw kwetsbaarheid het u dermate moeilijk maakt om zich staande te houden en zelfstandig uw rechten uit te oefenen dat er een ernstig risico is dat u zou terechtkomen in leefomstandigheden die in strijd zijn met de artikelen 3 van het EVRM en 4 van het EU Handvest (Ibid., Ibrahim e.a., randnummer 93 en Jawo, randnummer 95).

Uit uw verklaringen blijkt dat u - ondanks uw jonge leeftijd (18 jaar) - over voldoende zelfredzaamheid beschikt. Zo gaf u aan dat u tijdens uw verblijf in het opvangcentrum er wel in geslaagd bent om zelfstandig, via YouTube, de Engelse taal aan te leren (CGVS, p. 8). U verklaarde bovendien ook gehoord te hebben over organisaties in de Griekse hoofdstad die taallessen aanbieden waaruit blijkt dat u er in slaagt om op zelfstandige wijze informatie in te winnen (CGVS, p. 8). Daarnaast bent u er ook op eigen initiatief in geslaagd om naar Thessaloniki te reizen en daar de procedure te doorlopen voor het verkrijgen van een Griekse verblijfsvergunning en een reisdocument (CGVS, p. 6). Hoewel u stelt geen netwerk te hebben in Griekenland, moet worden vastgesteld dat u tijdens uw verblijf financieel werd ondersteund door uw halfzus in België. Zij voorzag u van extra middelen voor uw levensonderhoud in Griekenland en bekostigde tevens uw verblijfsvergunning, uw reisdocument en uw reis naar België (CGVS, p. 6 en 9). De vaststelling dat u beschikt over een netwerk in Europa dat u voorzag van middelen om uw vertrek en verdere reis doorheen Europa te bewerkstellingen getuigt van zelfredzaamheid en keuzemogelijkheden. Ter volledigheid moet worden opgemerkt dat u kort na uw aankomst in Griekenland probeerde gezinshereniging aan te vragen met uw halfzus, die in België verblijft. Uw advocaat in Griekenland raadde u echter aan om in Griekenland een verzoek om internationale bescherming in te dienen, waarna u - eenmaal in het bezit van de nodige documenten - naar uw zus zou kunnen doorreizen (CGVS, p. 5). Dit wijst echter niet op een oprechte intentie om een leven in Griekenland op te bouwen en daar uw rechten te laten gelden.

Waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland het slachtoffer zou zijn geworden van verbaal racisme door Griekse burgers die "zwarte of aap" naar u riepen of u een banaan gaven (CGVS, p. 6, 10), moet worden opgemerkt dat deze situatie niet kan worden aangemerkt als een onmenselijke of vernederende behandeling.

Bovendien blijkt op basis van de gegevens die voorhanden zijn dat u naar aanleiding van uw ervaringen géén pogingen hebt ondernomen om een beroep te doen op de hulp of bescherming van de bevoegde instanties (CGVS, p. 10), hoewel hoger genoemd vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden tevens impliceert dat de daar aanwezige autoriteiten in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden mits u uiteraard de nodige stappen zet. Op de vraag waarom u geen klacht indiende, antwoordde u dat u niet wist hoe u dit moest doen en vroeg u zich luidop af wat u in die situatie had kunnen doen (CGVS, p. 10). Aan deze uitleg kan echter geen geloof worden gehecht. Indien u daadwerkelijk slachtoffer was van racisme, mag redelijkerwijs worden verwacht dat u dit ten minste had gemeld aan de begeleiding van het opvangcentrum of aan uw voogd, die er waren om u te ondersteunen.

U beweert dat u uw gedrukte verblijfsvergunning, het document dat bewijst dat u in het bezit bent van een geldige verblijfsvergunning, heeft vernietigd (CGVS, p. 3).

Het Commissariaat-Generaal wijst er vooreerst op dat deze vernietiging alleen op uw eigen beweringen berust en dat u geen concreet bewijs levert waaruit blijkt dat u deze geldige verblijfsvergunning daadwerkelijk hebt vernietigd. Aangezien uit uw volledige dossier duidelijk blijkt dat u in het bezit zou moeten zijn van een dergelijk document, volstaan loutere beweringen niet om de vernietiging ervan vast te stellen.

Vervolgens merkt het Commissariaat-generaal op dat, hoewel de objectieve informatie over de situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland melding maakt van specifieke moeilijkheden waarmee personen die niet langer in het bezit zijn van een geldige verblijfsvergunning bij terugkeer worden geconfronteerd, deze objectieve informatie geen verwijzing bevat naar soortgelijke problemen waarmee personen die niet langer in het bezit zijn van de gedrukte verblijfsvergunning zouden worden geconfronteerd. Uit de objectieve informatie over de verlenging in geval van verlies van de ADET blijkt immers dat het mogelijk is een vervangkaart (replacement card) te verkrijgen in geval van verlies van de gedrukte verblijfsvergunning (ADET). Hiervoor moet men zich naar een asielbureau begeven om het verlies van het document te melden en een verklaring van verlies te verkrijgen, die aan de politie moet worden overgelegd. De politie geeft de betrokkene een kennisgeving. Het Asielbureau moet van deze kennisgeving in kennis worden gesteld en ongeveer vier maanden na de kennisgeving neemt het een nieuwe beslissing

over de afgifte van een verblijfsvergunning. Zodra de beslissing is genomen, moet een afspraak worden gemaakt bij het bevoegde politiebureau om de nieuwe gedrukte verblijfsvergunning te verkrijgen. De procedure is vergelijkbaar in geval van beschadigde documenten (Refugee Info Greece - How to renew and replace lost, damaged or expired documents, 6 april 2024, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985619341335>; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaagean.org/wpcontent/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf).

Ten derde blijkt uit uw administratief dossier duidelijk dat uw verblijfsvergunning nog niet verlopen is, u beweert alleen - in tempore suspecto en zonder het te bewijzen -) dat uw gedrukte verblijfsvergunning vernietigd zou zijn. Hoewel de objectieve informatie over de situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland melding maakt van de specifieke moeilijkheden waarmee personen worden geconfronteerd die geen geldige verblijfsvergunning meer hebben wanneer zij terugkeren, maakt deze objectieve informatie geen melding van soortgelijke problemen waarmee personen worden geconfronteerd die geen gedrukte verblijfsvergunning meer hebben. U zal dus niet met dezelfde moeilijkheden worden geconfronteerd als de begunstigden van internationale bescherming in Griekenland wiens verblijfsvergunning is verlopen en die naar die lidstaat moeten terugkeren.

Uit objectieve informatie blijkt ook dat het fysieke document pas ongeldig wordt nadat aangifte van diefstal of verlies naar behoren is gedaan, bij de politie in Griekenland (ibid.). Deze informatie geeft evenmin aanleiding om te vermoeden dat de ongeldigheid van een gedrukte ADET, in het kader van een procedure die tot doel heeft een identiek document te vervangen, zou leiden tot de opschorting of intrekking van het verblijfsrecht of andere rechten die aan dit document zijn verbonden. Bijgevolg zou u, zelfs indien zou moeten worden geconcludeerd dat u niet langer in het bezit bent van uw gedrukte verblijfsvergunning, niet worden geconfronteerd met de moeilijkheden waarmee personen worden geconfronteerd die niet langer over een geldige verblijfsvergunning beschikken.

Daar waar u stelt geen fiscaal registratienummer (AFM) te hebben (CGVS, p. 10) moet opgemerkt worden dat uit de objectieve informatie blijkt dat mensen die na 31 december 2020 een aanvraag voor internationale bescherming indienen automatisch een AFM-nummer krijgen wanneer ze hun kaart als verzoeker van internationale bescherming krijgen (Cfr. Begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. Toegang tot documenten en sociaal-economische rechten, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL, p. 18, maart 2023, beschikbaar op : https://rsaagean.org/wp-content/uploads/2023/03/2023-03_RSA_BIP.pdf; Greece Refugee Info, 17 november 2022, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985668588951>). Het CGVS wijst erop dat het fiscaal registratienummer toegang geeft tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. Het fiscaal registratienummer (AFM) blijft geldig zolang de verblijfsvergunning (ADET) ook geldig is (Ibidem). Als de verblijfsvergunning (ADET) verloopt, wordt het fiscaal registratienummer (AFM) gedeactiveerd totdat de verblijfsvergunning (ADET) wordt verlengd (Ibidem).

In dit geval hebt u uw verzoek om internationale bescherming na 31 december 2020 ingediend. Daarom moet worden opgemerkt dat u, toen u in Griekenland was als verzoeker, een fiscaal registratienummer had waarmee u toegang had tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. Het Commissariaat-generaal is daarom van mening dat u bepaalde stappen hebt kunnen ondernemen om werk te vinden en in uw levensonderhoud te voorzien. Als begunstigde van internationale bescherming werd u een ADET verleend. U moest vervolgens een afspraak maken bij de verantwoordelijke 'Taks Office' om de gegevens van uw AFM bij te werken (Cfr. Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights p. 20-21, gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaagean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf).

U toont niet aan dat het voor u onmogelijk was om deze stap te ondernemen. U had immers een voogd op wie u een beroep kon doen om u te ondersteunen bij administratieve zaken. Bovendien, zoals eerder vermeld, slaagde u er wel in om zich zelfstandig te wenden tot de bevoegde diensten voor de aanvraag en het verkrijgen van uw Griekse verblijfskaart en reisdocument.

Nergens uit uw verklaringen blijkt dat u beroep zou hebben gedaan op een overheidsinstantie of overheidsorganisatie om ondersteuning te krijgen. Het komt u als statushouder toe om de middelen die het recht en uw status in Griekenland u bieden terdege te gebruiken, hetgeen u allerm minst aantoon t.

Daar waar u stelt geen sociale zekerheidsnummer (AMKA) te hebben (CGVS, p. 10) merkt het CGVS op dat personen die internationale bescherming genieten, om een sociale zekerheidsnummer (AMKA) te verkrijgen, zich binnen een maand na de afgifte van hun verblijfsvergunning (ADET) naar een dienstverleningscentrum voor de burger moeten begeven om hun voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA) om te zetten in een sociaalzekerheidsnummer (AMKA). Objectieve informatie wijst niet op bijzondere problemen bij het voltooiën

van deze procedures (AIDA, Landenrapport: Griekenland. Update 2023, beschikbaar op : https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf; Beneficiaries of international protection in Greece Access to documents and socio-economic rights , gepubliceerd door RSA/PRO ASYL, blz. 19, maart 2023, beschikbaar op https://rsaeean.org/wp-content/uploads/2023/03/2023-03_RSA_BIP.pdf; Beneficiaries of international protection in Greece - Access to documents and socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL in maart 2024 (beschikbaar op: https://rsaeean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf). U toont niet aan dat het voor u niet mogelijk was om uw AMKA aan te vragen of te activeren. Het komt aan de verzoeker toe om de nodige stappen te ondernemen om zijn rechten in Griekenland te doen gelden.

De informatie toont aan dat zelfs als u deze stappen niet had ondernomen, en als u dus de stappen moet ondernemen die nodig zijn in geval van terugkeer om er een te verkrijgen, u niet verstoken zou zijn van gratis toegang tot medische noodhulp, op voorwaarde dat u naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat ("If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospita/ or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospita/ where the doctor provided the prescription") UNHCR Greece, Living In Greece - Access to healthcare, beschikbaar op : <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare/>; AIDA, Landenrapport: Griekenland. Update 2023, beschikbaar op : https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf; Refugee.info Greece - Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA) van 29 april 2024, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623>). Verschillende Ngo's bieden ook medische en psychosociale hulp en begeleiding aan aan begunstigden van internationale bescherming in Griekenland (UNHCR Greece, Living In Greece - Access to healthcare, beschikbaar op : <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/accessto-healthcare/>; en Communication on the status of migration management in mainland Greece (p. 4, 12)). Toegang tot psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook mogelijk in bepaalde omstandigheden: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR - Information Guide for Beneficiaries of International Protection - p. 42-44, beschikbaar op: https://migration.gov.gr/wp-content/uploads/2024/04/ENGLISH_BROCHURE.pdf).

U verklaarde tijdens uw persoonlijk onderhoud dat u rugklachten hebt, waardoor u niet lang zou kunnen rechtstaan en neerzitten en waarvoor u medische opvolging nodig hebt (CGVS, p. 10). Ter staving legde u een medisch document voor opgemaakt door dokter Salgado Rodrogi op 17 januari 2025 waarbij hij tot de conclusie komt dat uw wervelkanaal smaller is dan gemiddeld en dat er ten gevolge daarvan op niveau L2-L3 een ernstige vernauwing van het wervelkanaal optreedt (cf. groene map stuk 3). In het medisch attest wordt geen informatie verstrekt over de manier waarop uw medische problematiek een impact heeft op uw dagelijks functioneren, noch over de prognose, de noodzakelijke behandeling, de duur daarvan of over de eventuele onmogelijkheid om die behandeling in Griekenland te verkrijgen. U verklaart enkel zelf dat artsen u hebben meegedeeld dat een operatie te risicovol is, waardoor u momenteel wordt geholpen met pijnstilling (CGVS, p. 10). U heeft niet aangetoond dat deze elementen op zichzelf volstaan om te besluiten dat uw situatie in Griekenland tot een aanzienlijk verhoogde kwetsbaarheid leidt, laat staan dat zij een andere beoordeling van uw levensomstandigheden in dat land zouden rechtvaardigen.

Daarnaast legde u ook een uw geboorteakte voor en een bewijs van identiteit. Deze documenten bevatten informatie over uw identiteit - een element dat in deze beslissing niet ter discussie staat.

Tot slot legde u ook de identiteitskaart van uw halfzus, F. (...), en die van haar twee kinderen, A. (...) en Am. (...), voor, evenals het Belgisch paspoort van uw halfzus, de "EU disability card" van A. (...), een schoolattest opgemaakt op 25 juni 2025 door de zorgcoördinator van de Franciscusschool waarin wordt vermeld dat u uw halfzus ondersteunt door haar kinderen regelmatig naar school te brengen en op te halen, en een medisch attest opgesteld door dokter Didier Wallegghem (kinder- en jeugdpsychiater) op 11 mei 2023, waarin staat dat de zoon van uw halfzus, A. (...), een autismespectrumstoornis heeft en welke begeleiding en zorg daarbij vereist zijn.

In verband met dit element verklaart u dat u niet kunt terugkeren naar Griekenland, omdat u een belangrijke zorg- en steunfiguur zou zijn voor de zoon van uw halfzus, A. (...) (CGVS, p. 7). Wat dit argument betreft, moet worden vastgesteld dat de zorg voor A. (...) de verantwoordelijkheid is van zijn ouders en niet die van u aangezien u niet het ouderlijk gezag hebt over het kind. Bovendien vermeldt het medisch attest dat beide ouders nauw betrokken zijn bij zijn behandelingstraject.

Het loutere feit dat u een familielid bent van een begunstigde van internationale bescherming in België heeft géénszins automatisch tot gevolg dat de bevoegde Belgische instanties ertoe gehouden zijn om u een internationale beschermingsstatus te verlenen.

Elk verzoek om internationale bescherming dient integendeel op individuele basis te worden beoordeeld, waarbij rekening wordt gehouden met de persoon van de verzoeker evenals de specifieke gegevens eigen aan het dossier op het ogenblik van de beslissing aangaande het verzoek om internationale bescherming, in het bijzonder het gegeven dat uw verzoek als niet-ontvankelijk kan worden verklaard omdat u reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, en u niet op concrete en individuele wijze hebt aangetoond dat deze bescherming niet effectief zou zijn.

Noch de Conventie van Genève, noch de Europese regelgeving, noch de Belgische wetgeving verplichten de Belgische asielinstanties om op hun beurt een internationale beschermingsstatus toe te kennen aan een familielid van een begunstigde van internationale bescherming louter op basis van zijn familieband met deze persoon.

Het staat u vrij gebruik te maken van de geëigende procedures die mogelijk kunnen leiden tot een verblijfsrecht in België op basis van uw familiale situatie.

Op 3 juli 2025 bezorgde uw advocaat een verbetering van de opmerkingen die hij aan het einde van het persoonlijk onderhoud had gemaakt. Deze rechtzetting werd in overweging genomen bij het opstellen van de beslissing, maar werpt geen nieuw licht op de zaak.

Gelet op wat voorafgaat, moet worden besloten dat u het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden, niet weerlegt. Bijgevolg zijn er géén feiten of elementen voorhanden die de toepassing van artikel 57/6, g 3, eerste lid, 3 0 op uw specifieke omstandigheden in de weg staan, en wordt uw verzoek niet-ontvankelijk verklaard.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, 5 3, eerste lid, 3 0 van de Vreemdelingenwet.

Ik vestig de aandacht van de Minister op het feit dat u internationale bescherming werd verleend door Griekenland en dat u om die reden niet mag worden teruggezonden naar Somalië.”

2. Over de rechtspleging

De verwerende partij is niet ter terechtzitting verschenen of er vertegenwoordigd.

Artikel 39/59, § 2, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: Vreemdelingenwet), bepaalt als volgt: *“Alle partijen verschijnen ter terechtzitting of zijn er vertegenwoordigd. Wanneer de verzoekende partij noch verschijnt noch vertegenwoordigd is, wordt het beroep verworpen. De andere partijen die niet zijn verschenen of niet vertegenwoordigd zijn, worden geacht in te stemmen met de vordering of het beroep. In elke kennisgeving van een beschikking tot vaststelling van de rechtsdag wordt melding gemaakt van deze paragraaf.”*

Artikel 39/59, § 2, van de Vreemdelingenwet houdt niet in dat de Raad op grond van de afwezigheid van de verwerende partij ter terechtzitting verplicht zou zijn het beroep gegrond te verklaren en aldus de verzoekende partij te erkennen als vluchteling of haar de subsidiaire beschermingsstatus toe te kennen. Evenmin houdt deze bepaling een omkering van de bewijslast in. Zij heeft enkel tot gevolg dat de Raad de eventuele excepties en het verweer ten gronde in de nota met opmerkingen van de verwerende partij niet dient te beantwoorden (RvS 13 mei 2014, nr. 227 364; RvS 13 mei 2014, nr. 227 365).

3. Het verzoekschrift

3.1. In een enig middel beroept verzoeker zich op een schending aan van artikel 1 van het Internationaal Verdrag betreffende de status van vluchtelingen, ondertekend te Genève op 28 juli 1951 en goedgekeurd bij wet van 26 juni 1953 (hierna: het Verdrag van Genève), van de artikelen 48/6, 57/6 en 62 van de Vreemdelingenwet, van artikel 33 van de richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende de gemeenschappelijk procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (herschikking) (hierna: de Procedurerichtlijn), van artikel 3 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (hierna: het EVRM), van artikel 4 van het Handvest van de Grondrechten van de EU, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna: de wet van 29 juli 1991), van de zorgvuldigheidplicht, en van het redelijkheidsbeginsel.

3.2. Verzoeker wijst er vooreerst op dat hij in juli 2024 erkend werd als vluchteling in Griekenland en dat de verwerende partij dient na te gaan of hij kan rekenen op de bescherming die door Griekenland werd toegekend. Hij betoogt, onder verwijzing naar de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: het Hof van Justitie), dat indien hij bij een terugkeer naar Griekenland onderworpen zou worden aan een onmenselijke of vernederende behandeling zoals bedoeld in artikel 3 van het EVRM, hij niet langer kan rekenen op de bescherming die hem aldaar geboden wordt en dat verwerende partij zijn verzoek om internationale bescherming bijgevolg ontvankelijk moet verklaren. Hij vervolgt dat uit de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (hierna: het EHRM) blijkt dat socio-economische omstandigheden een schending kunnen uitmaken van artikel 3 van het EVRM. Hij gaat, onder verwijzing naar de rechtspraak van de Raad en het Hof van Justitie, vervolgens in op de samenwerkingsplicht van de verwerende partij, waarbij zij gehouden is om op basis van objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte landeninformatie na te gaan of personen die internationale bescherming genieten in Griekenland bij terugkeer een reëel risico lopen op een slechte behandeling. Verzoeker benadrukt dat dit des te meer geldt nu verzoeker voorafgaand aan de bestreden beslissing uitdrukkelijk heeft gewezen op zijn moeilijke levensomstandigheden aldaar. Volgens verzoeker heeft verwerende partij nagelaten een adequaat onderzoek te verrichten.

3.3. Verzoeker gaat in op de administratieve barrières en meent in essentie dat hij in een catch 22 zal belanden. Verzoeker wijst erop dat in geval een ADET verloren is gegaan, zoals het geval is bij verzoeker, de ADET-regelgeving stelt dat deze ongeldig is vanaf het moment dat het als verloren is aangegeven, en dat het ongeveer vier maanden kan duren vooraleer een nieuwe ADET wordt afgeleverd. Verzoeker benadrukt dat het allerminst zeker is dat deze wachttijd maar vier maanden zal duren, en onderstreept dat hij gedurende deze wachtperiode geen ADET-kaart zal hebben. Hij verwijst naar een artikel op de website van Refugee Info Greece, getiteld "*Lost or stolen residence permit*" en het RSA-rapport "*Access to documents and socio-economic rights*" d.d. april 2025 waaruit blijkt dat aan de erkende vluchteling een document wordt afgeleverd waarin gesteld wordt dat hij om internationale bescherming heeft verzocht, wat volgens verzoeker lijkt op het document dat aan erkende vluchtelingen wordt afgeleverd wanneer zij hun ADET willen vernieuwen. Dergelijk document geeft verzoeker blijkens het RSA-rapport evenwel geen toegang tot alle rechten die een begunstigde van internationale bescherming zou moeten krijgen, aldus verzoeker.

Verzoeker erkent dat zijn verloren ADET-kaart geldig is tot 15 juli 2027, doch wijst erop dat zijn nieuwe ADET dezelfde geldigheidsduur zal hebben, en dat het niet uit te sluiten valt dat hij pas minder dan een jaar voordat zijn ADET vervalt een verlenging zal kunnen aanvragen, terwijl uit de beschikbare informatie blijkt dat de procedure tot verlenging regelmatig langer dan een jaar duurt. In afwachting van een nieuwe ADET zou hij geen toegang tot basisrechten hebben. Verzoeker besluit dat hij, zowel bij de aanvraag van een nieuwe ADET als bij een latere verlenging, het risico loopt om gedurende lange tijd zonder geldig verblijfsdocument te verblijven en bijgevolg verstoken te blijven van de fundamentele rechten verbonden aan zijn internationale beschermingsstatus.

Verzoeker meent dat, in tegenstelling tot wat de verwerende partij in de bestreden beslissing poneert, het niet zo is dat een persoon die internationale bescherming verkrijgt na 31 december 2020 automatisch een fiscaal registratienummer (AFM) krijgt. Hij betoogt dat het verkrijgen van een dergelijk nummer afhankelijk is van het voorleggen van een bewijs van verblijf, zoals een attest van een opvangcentrum, een huurcontract of een elektriciteitsrekening. Aangezien hij niet langer in een opvangcentrum verblijft, en hij zonder een *tax registration number* niet over de mogelijkheid beschikt om te werken of een huurcontract af te sluiten, kan hij dergelijke documenten niet voorleggen. Ter staving van dit betoog verwijst verzoeker naar het RSA-rapport van maart 2025. Verzoeker erkent dat dit rapport stelt dat asielzoekers in principe een AFM kunnen verkrijgen. Hij wijst erop dat RSA evenwel ook beschrijft dat er een mogelijkheid is dat asielzoekers geen AFM hebben gekregen gedurende hun asielprocedure. Hij wijst erop dat *in casu* mogelijk is dat verzoeker geen AFM heeft gekregen, nu hij verklaart er nooit een te hebben gehad en nooit steun kreeg van zijn voogd. Dit zou dan impliceren dat verzoeker dergelijk registratienummer pas kan verkrijgen indien hij over huisvesting beschikt, terwijl men zonder *tax registration* geen toegang krijgt tot huisvesting. Verder dient een erkend vluchteling over een geldige ADET te beschikken, wat verzoeker niet kan voorleggen aangezien hij zijn ADET is verloren en deze daardoor niet meer geldig is. Bovendien moet de AFM online worden aangevraagd en is de website enkel beschikbaar in het Grieks.

Aangaande het sociale zekerheidsnummer, wijst verzoeker erop dat hij verklaarde nooit een AMKA-nummer te hebben verkregen. Daarnaast is het zo dat het AMKA-nummer van personen die hun recht op legaal verblijf in Griekenland hebben verloren of wier verblijf in het land is onderbroken, wordt gedeactiveerd. Hij wijst erop dat men zonder ADET en AFM geen sociale zekerheidsnummer kan verkrijgen, wat nodig is om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt en de sociale zekerheid. Hij vervolgt dat er zelfs met een geldige ADET en AFM nog bijkomende ernstige administratieve barrières zijn die begunstigten van internationale bescherming de toegang tot de arbeidsmarkt en gezondheidszorg ontzeggen. In dit verband wijst verzoeker

erop dat de AMKA enkel kan geactiveerd worden na voorlegging van een bewijs van woonplaats en een arbeidsovereenkomst of een aanwervingscertificaat. Voorts betoogt verzoeker, onder verwijzing naar het RSA-rapport van 2025, dat sinds 2024 de toekenning van het AMKA-nummer werd overgedragen aan het Ministerie van Migratie, terwijl deze procedure in de praktijk nog niet operationeel is,

Vervolgens gaat hij in op de toegang tot huisvesting en sociale bijstand en voert aan dat hij reeds geconfronteerd werd met grote moeilijkheden qua huisvesting, nu hij verklaarde dat hij eind september zijn verblijfspapieren verkreeg en een dag later het opvangcentrum moest verlaten. Verzoeker meent dat er een groot risico is dat hij bij terugkomst geen huisvesting zal verkrijgen en hierdoor dakloos zal worden en in een staat van serieuze materiële deprivatie zal terechtkomen. Uit de beschikbare landeninformatie blijkt immers dat vluchtelingen vaak dakloos worden zodra zij hun status van internationale bescherming verkrijgen, en dat de toegankelijkheid van daklozenopvang voor statushouders sterk beperkt blijft door het gebrek aan beschikbare plaatsen en de strenge voorwaarden voor toegang. Hij voert aan dat Helios sinds november 2024 volledig werd stopgezet, en dat het opvolgende Helios+ programma nog niet is uitgerold. Begunstigden van internationale bescherming die terugkeren naar Griekenland worden aan hun lot overgelaten en krijgen geen informatie over wat ze moeten doen om hun rechten te doen gelden. Verzoeker benadrukt dat het gebrek aan huisvesting een systematisch probleem is dat de afgelopen jaren uitgebreid werd gedocumenteerd. Dienaangaande verwijst verzoeker naar en citeert hij uit het AIDA-rapport van 2022, en een RSA-rapport van 2023. Verzoeker vervolgt dat hij moeilijkheden zal ondervinden bij de toegang tot sociale bijstand en dat het bijzonder moeilijk zal zijn om een vorm van sociale bijstand te genieten. Verzoeker citeert uitvoerig uit de RSA-rapporten van 2025, 2024 en 2023 en meent dat de systematische tekortkomingen ook blijken uit het AIDA-rapport van 2022 en het rapport van de US Departement of State van 2023. Hij benadrukt dat hij niet voldoet aan de voorwaarde van vijf of meer jaren legale en ononderbroken aanwezigheid in het land voor het bekomen van sociale bijstand, dat er op dat vlak sprake is van een discriminatie ten aanzien van de begunstigden van internationale bescherming, en dat de Europese Commissie in januari 2023 een inbreukprocedure is opgestart ten aanzien van Griekenland omdat, omwille van de discriminerende criteria, erkende vluchtelingen *de facto* worden uitgesloten van de meeste sociale uitkeringen.

Verzoeker gaat vervolgens in op de toegang tot tewerkstelling. Hij meent dat hij geconfronteerd zal worden met administratieve barrières. Hij voert aan dat onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd blijven in de werkloosheidsstatistieken en dat zij die erin slagen werk te vinden meestal in de informele economie werken, waardoor ze geen toegang hebben tot sociale zekerheid en nog kwetsbaarder worden. Veel internationale beschermden werken als illegale venters omdat het erg moeilijk is om de speciale werkvergunning te verkrijgen die voor dit beroep vereist is.

Hij vervolgt dat de toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders extreem moeilijk is, en dat dit in de praktijk belemmerd wordt door een aanzienlijk tekort aan middelen en capaciteit voor zowel derdelanders als de lokale bevolking, dit door het bezuinigingsbeleid in Griekenland en door het gebrek aan geschikte culturele bemiddelaars. Begunstigden van internationale bescherming die geen AMKA hebben of die niet kunnen reactiveren moeten de kosten, die exorbitant hoog kunnen oplopen in geval van aandoeningen die regelmatig gespecialiseerde medische controles vereisen, zelf dragen. Ook de taalbarrière speelt een rol bij de gebrekkige toegang tot gezondheidszorg en er zou een totaal gebrek zijn aan beschikbaarheid van mentale gezondheidszorg.

Verder voert verzoeker aan dat het Griekse recht niet voorziet in specifieke rechtsmiddelen voor statushouders om hun rechten af te dwingen.

3.4. Vervolgens bekritiseert verzoeker de redenering van de commissaris-generaal dat hij te weinig stappen zou hebben ondernomen. Hij wijst erop dat de Raad reeds geoordeeld heeft dat de nadruk op persoonlijke keuzes danig gerelativeerd moet worden gezien de uiterst precaire omstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland.

3.5. Verzoeker voert aan dat verschillende elementen in zijn zaak samen zorgen voor een verhoogde kwetsbaarheid die ertoe leidt dat hij bij terugkeer in een situatie zal belanden die niet in lijn is met artikel 3 EVRM en artikel 4 Handvest, en stelt dat verwerende partij ten onrechte volledig abstractie maakt van de problemen waarmee statushouders in Griekenland worden geconfronteerd. Verzoeker wijst erop dat hij jong is, 18 jaar, en twee jaar in Griekenland heeft gewoond als minderjarige zonder ondersteuning om zich aan te passen aan de Griekse samenleving en administratie, dat hij geen ervaring heeft als volwassene in Griekenland en er nooit effectief als begunstigde van internationale bescherming met een fysieke ADET-kaart heeft geleefd, zodat hij geen ervaring heeft met de obstakels waarmee statushouders worden geconfronteerd. Verzoeker voert aan dat zijn rechten als kind niet werden gerespecteerd in Griekenland, dat zijn voogd geen effectieve ondersteuning bood, slechts sporadisch langskwam en niet inging op hulpvragen, en dat het onzorgvuldig is om te stellen dat hij voor administratieve zaken op zijn voogd beroep kon doen. Verzoeker stelt dat hij geen toegang heeft gehad tot onderwijs in Griekenland omdat scholen te ver van het opvangcentrum lagen en hij geen toestemming kreeg om als minderjarige daar naartoe te reizen, dat hij geen

ondersteuning kreeg van zijn voogd om een school te vinden, dat hij geen Grieks spreekt en dat er geen taallessen werden voorzien, waardoor hij zich niet heeft kunnen aanpassen aan de Griekse samenleving.

Verzoeker wijst erop dat hij jong is, 18 jaar, en twee jaar in Griekenland heeft gewoond als minderjarige zonder ondersteuning om zich aan te passen aan de Griekse samenleving en administratie, dat hij geen ervaring heeft als volwassene in Griekenland en er nooit effectief als begunstigde van internationale bescherming met een fysieke ADET-kaart heeft geleefd, zodat hij geen ervaring heeft met de obstakels waarmee statushouders worden geconfronteerd. Verzoeker voert aan dat zijn rechten als kind niet werden gerespecteerd in Griekenland, dat zijn voogd geen effectieve ondersteuning bood, slechts sporadisch langskwam en niet inging op hulpvragen, en dat het onzorgvuldig is om te stellen dat hij voor administratieve zaken op zijn voogd beroep kon doen. Verzoeker stelt dat hij geen toegang heeft gehad tot onderwijs in Griekenland omdat scholen te ver van het opvangcentrum lagen en hij geen toestemming kreeg om als minderjarige daar naartoe te reizen, dat hij geen ondersteuning kreeg van zijn voogd om een school te vinden, dat hij geen Grieks spreekt en dat er geen taallessen werden voorzien, waardoor hij zich niet heeft kunnen aanpassen aan de Griekse samenleving.

Verzoeker betoogt dat verweerder ten onrechte stelt dat hij ondanks zijn jonge leeftijd en gebrek aan netwerk geen verhoogde kwetsbaarheid heeft en voldoende zelfredzaam is, dat zijn zus in België geen netwerk vormt in Griekenland, dat hij geen netwerk heeft in Griekenland, en dat zijn intentie om naar België te komen verband houdt met de verwachting van een Dublin-overdracht en verkeerd advies, terwijl zijn beperkte kennis van het Engels geen afbreuk doet aan zijn verhoogde kwetsbaarheid.

Verzoeker voert aan dat hij lijdt aan rugproblemen en ernstige spinaalkanaalstenose, dat hij in Griekenland geen adequate medische hulp kreeg door gebrek aan ondersteuning van voogd en begeleiders, dat hij slechts sporadisch medicatie kreeg, dat hij momenteel dagelijks pijnstillers neemt, dat hij niet weet hoe hij een dokter moet contacteren in Griekenland en dat het ontbreken van een AMKA de toegang tot gezondheidszorg aanzienlijk bemoeilijkt.

Verzoeker meent dat verweerder ten onrechte geen geloof hecht aan het racisme dat hij heeft ondervonden, omdat hij dit zou hebben gemeld bij de instanties en hulp zou hebben gezocht bij de voogd, terwijl verzoeker het racisme en de discriminatie consistent heeft vermeld, dat hij heeft verklaard dat hij geen adequate steun kreeg van zijn voogd en de begeleiders in het opvangcentrum, dat hij het racisme wel vermeld heeft aan zijn voogd, doch dat deze zij dat er niet aan kon worden gedaan, en dat hij als minderjarige niet zelfstandig naar de politie kon stappen.

Verzoeker voert aan dat hij geen sterk werkprofiel heeft wegens zijn jonge leeftijd, gebrek aan opleiding en werkervaring, en zijn ernstige medische problemen. Verzoeker voert aan dat hij geen reële kans had om huisvesting te vinden, dat hij na het verkrijgen van zijn documenten slechts één dag kreeg om een woning te zoeken, dat hij als minderjarige de woning in het opvangcentrum diende te verlaten, en dat hij logischerwijze naar zijn zus is gegaan die in België woont. Verzoeker wijst erop dat hij de taal niet kende en niet wist hoe hij een huis kon zoeken, aangezien hij geen onderwijs en ondersteuning had gekregen. Hij meent dat er geen aanwijzingen zijn dat hij bij terugkeer wel huisvesting zou vinden, mede gelet op de administratieve obstakels en de moeilijke situatie op de woningmarkt.

Verzoeker stelt dat al deze elementen samen maken dat hij extra kwetsbaar is en dat het voor hem derhalve moeilijk zal zijn om administratieve en andere obstakels te overwinnen, waardoor de toegang tot diensten zoals gezondheidszorg, sociale bijstand en de arbeidsmarkt wordt belemmerd en hij niet in staat zal zijn om een waardig leven te leiden.

3.6. Verzoeker concludeert dat er geen aanwijzingen zijn dat hij in Griekenland kan rekenen op middelen, een betekenisvol en betrouwbaar netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van het regelen van zijn administratie, het hoofd te bieden aan de moeilijkheden inzake toegang tot gezondheidszorg, arbeidsmarkt, sociale bijstand en huisvesting, waardoor hij als jongvolwassene maandenlange ontbering en dakloosheid riskeert. Hij stelt dat er geen garanties werden gevraagd aan de Griekse Staat inzake opvang en toegang tot documenten, terwijl het volgens hem mogelijk is om in zijn individueel geval dergelijke garanties te bekomen om te vermijden dat hij dakloos op straat belandt. De verwerende partij heeft bovendien onvoldoende onderzoek verricht naar de aangehaalde problemen en risico's, waardoor de risico's bij terugkeer op een inadequate wijze in kaart werden gebracht.

Gelet op de beschikbare objectieve informatie, de veroordelingen door andere rechtscolleges in Europa en de recente rechtspraak van de Raad, kan volgens verzoeker de principiële niet-ontvankelijkheid niet als

uitgangspunt worden genomen. Verzoeker kan zich niet beroepen op de bescherming van Griekenland en zal in een situatie van verregerende materiële deprivatie terechtkomen.

3.7. Verzoeker vraagt in hooforde om de bestreden beslissing te hervormen en hem te erkennen als vluchteling, minstens hem de subsidiaire beschermingsstatus toe te kennen. In ondergeschikte orde vraagt verzoeker om de bestreden beslissing te vernietigen indien de Raad van oordeel zou zijn dat bijkomend onderzoek nodig is om te kunnen oordelen over de ontvankelijkheid van het internationaal beschermingsstatuut.

3.8. Verzoeker voegt ter staving van zijn betoog, benevens de in de ontwikkeling van zijn middel via weblink aangebrachte algemene informatie, een kopie van het paspoort van zijn in België verblijvende zus bij het verzoekschrift.

4. Aanvullende nota's

4.1. Op 20 november 2025 legt de verwerende partij, overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet, een aanvullende nota neer waarin zij refereert naar diverse informatiebronnen, waarvan zij de weblinks vermeldt:

- AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2023*, 24 juni 2024;
- AIDA/ECRE, *Country Report : Greece. Update 2024*, september 2025;
- Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024;
- RSA/PRO ASYL, *Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2024;
- RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, april 2025;
- De Europese Commissie, *Communication on the status of migration management in mainland Greece*, 4 april 2025;
- CEDOCA, *COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior*, 17 september 2025;

In deze aanvullende nota verwijst de verwerende partij eveneens naar het persbericht nr. 30/2025 van 16 april 2025 van het Bundesverwaltungsgericht en het persbericht van 2 september 2024 van het *Verwaltungsgerichtshof* Kassel,, alsook naar rechtspraak uit Duitsland, met name:

- Een uitspraak van het *Bundesverwaltungsgericht* van 11 september 2025 (arrest D-2590/2025);
- Een uitspraak van het *Bundesverwaltungsgericht* van 16 april 2025 (BVerwG 1 C 18.24);
- Een uitspraak van het *Bundesverfassungsgericht* van 1 april 2025 (2 BvR 1425/24);
- Een uitspraak van het *Verwaltungsgerichtshof* Kassel van 2 september 2024 (nr. 15/2024).

4.2. Op 21 november 2025 legt verzoeker, overeenkomstig dezelfde wetsbepaling, een medisch attest neer d.d. 27 juni 2025. In dit attest bevestigt Dr. I. R. dat zij verzoeker heeft onderzocht en heeft vastgesteld dat hij kampt met lage rugpijn zonder uitstraling, alsook met ernstige spinaalkanaalstenose. Zij deelt mee dat verzoeker hiervoor chronische medicatie voorgeschreven krijgt en dat hij eveneens werd doorverwezen naar een fysiotherapeut.

5. Beoordeling

5.1. Inzake beroepen tegen de beslissingen van de commissaris-generaal beschikt de Raad over volheid van rechtsmacht. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een onderzoek voert op basis van het rechtsplegingsdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil (wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, *Parl. St. Kamer* 2005-2006, nr. 2479/001, p. 95-96 en 133). Door de devolutieve kracht van het beroep is de Raad niet noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissing is gesteund en de kritiek van de verzoeker daarop. Hij dient verder niet op elk aangevoerd argument in te gaan.

De Raad is het enige rechtscollege dat bevoegd is om kennis te nemen van de beroepen ingediend tegen de beslissingen van de commissaris-generaal. In toepassing van de richtlijn 2011/95/EU, moet de Raad zijn bevoegdheid uitoefenen op een wijze die tegemoet komt aan de verplichting om "een daadwerkelijk rechtsmiddel bij een rechterlijke instantie" te voorzien in de zin van artikel 46 van de Procedurerichtlijn.

Hieruit volgt dat wanneer de Raad een beroep onderzoekt dat werd ingediend op basis van artikel 39/2, § 1, van de Vreemdelingenwet, hij gehouden is de wet uit te leggen op een manier die conform is aan de

vereisten van een volledig en *ex nunc* onderzoek van zowel de feitelijke als juridische gronden, zoals deze voortvloeien uit artikel 46, § 3 van de Procedurerichtlijn.

5.2. De Raad stelt vooreerst vast dat verzoeker de bestreden beslissing in het geheel niet aanvecht of betwist waar terecht wordt gesteld dat in zijn hoofde geen bijzondere procedurele noden konden worden vastgesteld, dat redelijkerwijze kan worden aangenomen dat zijn rechten werden gerespecteerd en dat hij kon voldoen aan zijn verplichtingen.

5.3. De bestreden beslissing is geschraagd op artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet. Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming van een vreemdeling niet-ontvankelijk te verklaren wanneer deze reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie.

Uit de stukken van het administratief dossier blijkt dat verzoeker in Griekenland op 20 november 2023 als niet-begeleide minderjarige vreemdeling een verzoek om internationale bescherming heeft ingediend, dat hem op 16 juli 2024 de vluchtelingenstatus werd toegekend en dat hij in het bezit werd gesteld van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), geldig tot 15 juli 2027, en van een Grieks reisdocument, geldig tot 24 augustus 2029 (AD, stuk 4, Bijkomende informatie, notities persoonlijk onderhoud *d.d.* 20 juni 2025 (hierna: NPO), p. 3 en p. 5-6; stuk 5, Documenten neergelegd door de verzoeker, nr. 1 en 2; stuk 6, Landeninformatie, nr. 1, Aanvraag derde landen, *d.d.* 31 oktober 2024; nr. 2, *Eurodac Marked Record d.d.* 14 november 2024). Voorgaande is in overeenstemming met de landeninformatie waaruit blijkt dat erkende vluchtelingen in Griekenland een verblijfsrecht krijgen voor drie jaar met mogelijke verlenging (Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, *d.d.* september 2024, p. 13; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2023*, p. 243).

Het is niet betwist dat verzoeker reeds internationale bescherming, met name de vluchtelingenstatus, heeft verkregen in Griekenland. Verzoeker brengt geen concrete elementen aan waaruit blijkt dat hij actueel niet meer over een beschermingsstatus zouden beschikken. Evenmin bevat het rechtsplegingsdossier concrete gegevens of verifieerbare elementen die aantonen dat er sprake zou zijn van een intrekking of opheffing van hun verleende status, noch bevat het enige concrete aanwijzing in die zin.

Bijgevolg wordt vermoed dat verzoeker geen nood heeft aan internationale bescherming in België, precies omdat hij reeds internationale bescherming geniet in een ander land, met name Griekenland. Om deze reden werd verzoekers beschermingsverzoek niet-ontvankelijk verklaard op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet. Deze bepaling vormt de omzetting naar Belgisch recht van het wederzijds vertrouwensbeginsel, vervat in artikel 33, lid 2, a) van de richtlijn 2013/32/EU.

5.4. Dit wederzijds vertrouwensbeginsel betreft evenwel een weerlegbaar vermoeden en wordt weerlegd indien de voorzienbare levensomstandigheden van een verzoeker, als persoon die internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest. De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, *Addis*, pt. 50-51 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, *Ibrahim e.a.*, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, pt. 90 en 101; zie ook HvJ 18 juni 2024, *QY/Bondsrepubliek Duitsland*, C-735/22, pt. 52-54).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van "*tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken*", dan vallen deze tekortkomingen bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a.*, pt. 89).

Het kan voorts niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid, wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, *Addis*, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163/17, *Jawo*, pt. 95).

De Raad brengt verder nog in herinnering dat situaties die geen “*zeer verregaande materiële deprivatie*” teweegbrengen, volgens het Hof van Justitie niet van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt:

- door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden;
- door de omstandigheid dat begunstigen van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan deze die in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat;
- door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend;
- door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten; of
- door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigen

Schendingen van de bepalingen van hoofdstuk VII van de Kwalificatierichtlijn die niet leiden tot een schending van artikel 4 van het Handvest, beletten niet om een beschermingsverzoek op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet niet-ontvankelijk te verklaren (arrest Ibrahim e.a, punten 91-94 en arrest Jawo, punten 93-97).

5.5. Verzoeker betoogt dat hij bij een terugkeer naar Griekenland een reëel risico loopt om terecht te komen in een situatie van materiële deprivatie, wat een schending inhoudt van artikel 3 van het EVRM.

5.6. Vooreerst wordt de situatie onderzocht van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en dit op basis van de meest recente en volledige landenrapporten waarover de Raad in de huidige fase van de procedure beschikt.

In de door beide partijen bijgebrachte rapporten van gespecialiseerde instellingen of organisaties wordt de huidige situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland onderzocht, zowel wat betreft de inhoud van de in de artikelen 24 tot en met 35 van de Kwalificatierichtlijn bedoelde rechten en voordelen waarop zij als begunstigen van internationale bescherming aanspraak maken (onder meer met betrekking tot werk, huisvesting, sociale voorzieningen en gezondheidszorg), als wat betreft de toegang tot deze rechten en voordelen. Ook de situatie van statushouders bij terugkeer naar Griekenland na verblijf buiten het Griekse grondgebied wordt hierin belicht en besproken.

Uit het geheel van de landeninformatie beschikbaar in het rechtsplegingsdossier, in het bijzonder het AIDA/ECRE-rapport, “*Country Report : Greece. Update 2024*” van september 2025, het “*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*” van het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken van september 2024, het rapport “*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*” van ;RSA/PRO ASYL van maart 2025, de “*Communication on the status of migration management in mainland Greece*” van de Europese Commissie van 4 april 2025 en de “*COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior*” van 17 september 2025, blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigen van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – kunnen worden geconfronteerd met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, dat gericht is op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouders en het faciliteren van de overgang van verzoeker naar statushouder. In februari 2022 heeft Griekenland een nationale strategie voor integratie vastgesteld waarin de noodzaak van een alomvattende integratieaanpak wordt erkend. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van IGO's en NGO's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Tekortkomingen in de uitvoering van de bestaande wetgeving vormen evenwel een aanzienlijke belemmering voor een soepele integratie. Deze belemmeringen hebben onder meer betrekking op de afgifte en verlenging van verblijfsvergunningen, formaliteiten voor de afgifte van basisdocumentatie (zoals de gezondheidsverzekering, bankrekeningen, belastinggegevens), erkenning van kwalificaties, toegang tot werk en scholing, toegang tot huisvesting en in

het algemeen een gebrek aan huisvesting in Griekenland (*“Communication on the status of migration management in mainland Greece”*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-14).

Uit de landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om in Griekenland toegang te verkrijgen tot basisvoorzieningen. Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (hierna: ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (hierna: AFM) en een sociale zekerheidsnummer (hierna: AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een sociale zekerheidsnummer (AMKA), terwijl het bezit van een AFM al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, o.a., het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, o.a., toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 12, 24; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 264-266). Naast voormelde documenten hebben statushouders in Griekenland ook een reisdocument nodig om een bankrekening te openen of om toegang te hebben tot het platform van het ministerie van Financiën (AADE) en het online belastingplatform Taxisnet (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 256-257, *“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 19; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 18-20). Zowel erkende vluchtelingen als subsidiaire beschermden kunnen reisdocumenten van de Griekse overheden verkrijgen (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 253-257).

Statushouders moeten evenwel belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels overwinnen om toegang te krijgen tot voormelde officiële documenten. Het verkrijgen en verlengen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn, waarbij administratieve obstakels veel statushouders ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals de gezondheidszorg, huisvesting, sociale voorzieningen, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 4-6, 20 en 22; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

Eerste afgifte van een ADET

Volgens de zogenaamde ADET-verordening wordt de beslissing tot afgifte van de ADET in principe opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. In elk geval moet de beslissing tot afgifte van een ADET aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Dit is overeenkomstig een omzendbrief van het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Ondanks deze regel geeft de Griekse asieldienst op dit moment nog steeds ADET-beslissingen als aparte administratieve handelingen af, die ze samen met de beslissing over de goedkeuring van de asielaanvraag aan de betrokken statushouder meedeelt.

Vervolgens moeten statushouders binnen de zes maanden per e-mail een afspraak met de Griekse politie om de nodige documenten en vingerafdrukken voor de daadwerkelijke fysieke afgifte van een ADET voor te leggen. De Griekse politie tracht de afspraken binnen de 10 dagen na de e-mail vast te leggen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen, met pasfoto's en een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt. Het duurt vervolgens 1 tot 2 maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk verwittigd dat hun ADET gedrukt is en/of klaar is om het worden opgehaald. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald. Er wordt van statushouders verwacht dat zij deze lijsten dagelijks nakijken (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 5-17; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

Afgifte van een AFM

Sinds 31 december 2020 wordt automatisch een AFM aangemaakt bij het beschermingsverzoek. Personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, krijgen bijgevolg automatisch een AFM wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen. De

instanties die belast zijn met de registratie van hun verzoek vervolledigen de procedure voor de uitgifte van een AFM online en reiken daarbij een AFM-certificaat uit aan de verzoekers. Een statushouder die na december 2020 een beschermingsverzoek indiende zou in principe een AFM moeten hebben. Persoonlijke gegevens worden echter niet automatisch geactualiseerd door de Griekse overheden eens er internationale bescherming is verleend. Statushouders moeten daartoe een afspraak maken met het bevoegde belastingkantoor (DOY). Dit is evenwel niet mogelijk indien de ADET is verstreken. Personen die automatisch een AFM kregen bij het indienen van hun verzoek om internationale bescherming, en vervolgens internationale bescherming en een ADET hebben verkregen, kunnen geen TAXISnet-codes, die noodzakelijk zijn voor transacties met AADE en andere publieke diensten, aanmaken zonder voorafgaandelijk hun gegevens te hebben geactualiseerd bij het belastingkantoor. Aanvragen voor TAXISnet-codes moeten online gebeuren via het AADE-platform dat enkel beschikbaar is in Grieks. Na de aanvraag wordt een afspraak gemaakt met het bevoegde belastingkantoor om de TAXISnet-codes te ontvangen.

Personen die voor 31 december 2020 geen AFM hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, kunnen een AFM aanvragen via een videogesprek met een medewerker van de bevoegde autoriteit. Ook kan een AFM aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt om een adresbewijs gevraagd. Dit kan een certificaat van een opvanglocatie zijn, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder.

Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM verkrijgen. Als gevolg hiervan kunnen zij geen belastingaangifte doen of een belastingverklaring ontvangen (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 19-20; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 20-21).

Afgifte en activering van een AMKA

Een AMKA, dit is een sociale zekerheidsnummer, is vereist voor de toegang tot sociale uitkeringen, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Samen met de afgifte van de verblijfsvergunning is de Griekse asiendienst verplicht om statushouders te informeren dat zij voortaan in aanmerking komen voor een AMKA en dat zij binnen één maand de wettelijk vereiste stappen moeten ondernemen om dit nummer aan te vragen (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p.236). Om een AMKA te verkrijgen, moet de statushouder de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig sociale zekerheidsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg, zgn. PAAYPE) om te zetten in een AMKA, een sociale zekerheidsnummer. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. De omzetting gebeurt niet automatisch maar moet worden gevraagd. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET kunnen de afgifte van een AMKA beïnvloeden en dus ook de toegang voor statushouders tot het gezondheidszorgsysteem.

Sinds een nieuwe ministeriële verordening van december 2023 (hierna: AMKA-verordening), is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van *“een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt”*. De redenering hierachter is dat mensen die hun ADET niet verlengen geen belang meer hebben bij een AMKA, aangezien zij niet meer in Griekenland verblijven en daarom niet meer onder het Griekse sociale zekerheidsstelsel vallen. Deze verordening is ingegeven vanuit de gedachte om arbeidsmigratie en sociale zekerheid aan elkaar te koppelen. Een onbedoeld gevolg is dat de AMKA van statushouders bij het aflopen van hun ADET wordt gedeactiveerd, ook indien er een verlengingsaanvraag in behandeling is. De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP of e-EFKA. Sinds 22 december 2024 vallen de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel.

Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven. Om de daarbij horende rechten van o.m. gezondheidszorg en sociale bijstand te genieten, moet dit AMKA nummer vervolgens worden geactiveerd. In tegenstelling tot wat in de wet is bepaald, kunnen statushouders hun AMKA niet onder dezelfde voorwaarden activeren als Griekse burgers. Artikel 6 (5) van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders hun wettelijk verblijf alsook hun verblijf in Griekenland moeten aantonen en stipuleert welke stukken daartoe moeten worden voorgelegd.

Wettelijk verblijf wordt in beginsel aangetoond door het voorleggen van een geldig paspoort van een derde land of een geldig reisdocument alsook een geldige verblijfstitel voor Griekenland met recht op toegang tot de arbeidsmarkt. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat statushouders zijn vrijgesteld van het voorleggen van een geldig paspoort of reisdocument, zodat het voorleggen van een geldige ADET in beginsel volstaat als bewijs van wettelijk verblijf (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 23). Het bewijs van verblijf in het land kan bestaan uit één van de volgende documenten: eigendomsbewijs, huurovereenkomst, verklaring van vrije concessie of gastvrijheid, verblijfsbewijs in het kader van een huisvestingsprogramma voor vluchtelingen. Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een certificaat van

detentie overleggen. Daarnaast moeten statushouders ook een certificaat van aanwerving van een werkgever of een arbeidsovereenkomst die is geüpload in het informatiesysteem van het ministerie van Werkgelegenheid (ERGANI) of een verklaring van de bevoegde belastingdienst dat men als zelfstandige is begonnen voorleggen. Met deze laatste voorwaarde behandelt de Griekse wet statushouders anders dan Griekse en Unieburgers, voor wie de bovenstaande vereisten alternatief en niet cumulatief gelden. De eis dat alle statushouders een certificaat van aanwerving van een werkgever, d.i. in wezen een werkbelofte, of een in ERGANI geüpload arbeidscontract of een verklaring van zelfstandig ondernemerschap van de bevoegde belastingdienst moeten indienen voor de activering van de AMKA, heeft tot gevolg dat statushouders die nog niet werken of vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, automatisch worden uitgesloten van toegang tot openbare gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

De Griekse ombudsman en de Europese Commissie hebben hierover reeds hun bezorgdheden geuit. Het Griekse ministerie van Migratie en Asiel heeft toegegeven dat een wetswijziging nodig is, die tot nu toe niet is doorgevoerd. Ten slotte zorgt de eis van een 'geldige' verblijfsvergunning (ADET) voor een actieve AMKA voor ernstige problemen in de praktijk, omdat de AMKA automatisch wordt gedeactiveerd op de dag nadat de verblijfsvergunning is verlopen, als deze niet is verlengd of als de internationale of tijdelijke beschermingsstatus is ingetrokken. Dit betekent dat de eventuele lange wachttijden voor de verlenging van de ADET (zie infra) onvermijdelijk invloed hebben op de activeringsstatus van de AMKA. ("*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 22-24; "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 20-22; *Country Report: Greece. Update 2024*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202, 266-267).

Afgifte van reisdocumenten

Het verkrijgen van een reisdocument in Griekenland voor statushouders gebeurt niet automatisch. Dit document kost 84 euro voor volwassenen en 73 euro voor kinderen. Om het te verkrijgen, moeten statushouders bij het bevoegde paspoortbureau een afspraak maken om een aanvraag in te dienen. Zij moeten daarvoor alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs via een Grieks online platform) voorleggen, zoals hun geldige ADET, het elektronische betalingsbewijs, pasfoto's) voorleggen. Personen die subsidiaire bescherming genieten, moeten ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee. Om te weten of het reisdocument klaar is, moet een lijst worden geraadpleegd die regelmatig online wordt gepubliceerd. Een reisdocument kan alleen persoonlijk worden afgehaald bij het regionaal asielkantoor (RAO) in Athene, Thessaloniki of Kreta ("*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 253-257; "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 18-19).

De situatie van statushouders in Griekenland en bij hun terugkeer kan derhalve precair en problematisch zijn, wat onder meer is te wijten aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd en waardoor zij in schrijnende levensomstandigheden kunnen terechtkomen.

Huisvesting

Wat huisvesting voor statushouders betreft, blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat van statushouders in Griekenland wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven 30 dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting (rapport "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 3).

Het zogenaamde HELIOS-project (*Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection*) was in de periode van juli 2019 tot juli 2022 het voornaamste officiële integratieprogramma in Griekenland voor statushouders. Het HELIOS-project werd geïmplementeerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) met de steun van de EU ten bedrage van 60 miljoen euro en de bijstand van verschillende NGO's en lokale besturen. Sinds 1 januari 2022 werden het beheer en de financiering van het HELIOS-project overgenomen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Dit is tot op heden het belangrijkste integratieproject in Griekenland geweest. Via dit project hebben 47 753 begunstigden van internationale bescherming welkomstcursussen, scholing en ondersteuning bij het vinden van werk gekregen. Het project verleende ook huisvestingssteun en organiseerde activiteiten die mensen hielpen aansluiting te vinden en een bijdrage te leveren aan hun nieuwe gemeenschap. Vanaf de start van het project tot 31 oktober 2024 hebben 10 816 huishoudens actieve ondersteuning in de vorm van huursubsidie ontvangen. Het HELIOS-project liep officieel af op 30 november 2024 en was reeds gestopt met het ontvangen van nieuwe inschrijvingen en het verlenen van de meeste essentiële diensten sinds 1 september 2024.

Het werd vanaf januari 2025 vervangen door het HELIOS+-project, gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds (ESF+) om de voortzetting van dit integratieprogramma op lange termijn te waarborgen. Daarnaast werd er ook een Helios Junior programma opgestart. HELIOS+ en Helios Junior zijn twee integratieprogramma's van de IOM, gericht op begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming in Griekenland. Beide programma's zijn mee ontworpen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. De IOM coördineert de programma's en Griekse niet-gouvernementele organisaties (ngo's) of Griekse afdelingen van internationale ngo's voeren deze in heel het land uit. Het aantal begunstigden, het budget en de looptijd van HELIOS+ liggen per regio vast in toekenningsbesluiten van de nationale overheid. Deze aspecten variëren van regio tot regio. HELIOS+ loopt van 1 januari 2025 tot ten laatste 30 juni 2027. Ook Helios Junior heeft een vastgelegd aantal begunstigden en loopt tot mei 2027. De IOM bepaalt de toelatingscriteria. Dit project sluit volgens de IOM volledig aan bij de Nationale Strategie voor Integratie van de Griekse overheid, maar met een specifieke focus op het verbeteren van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

HELIOS+ verstrekt een of meerdere integratiediensten aan begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, met focus op vijf domeinen:

- loopbaanbegeleiding en aansluiting op de arbeidsmarkt via training en contact met werkgevers;
- individuele ondersteuning inzake toegang tot sociale en openbare diensten;
- integratiecursussen met taalonderwijs Grieks en de cursus *"the European way of life"*, en vorming in sociale vaardigheden;
- huisvestingsondersteuning voor zelfstandig wonen: met huursubsidies voor maximaal twaalf maanden en een eenmalige bijdrage in de installatiekosten (bijdrage zelfstandig leven), en hulp bij het zoeken van een verblijf;
- gemeenschapsgerichte activiteiten die sociale cohesie en culturele uitwisseling stimuleren.

Statushouders die een huursubsidie ontvangen, moeten verplicht deelnemen aan de vormingen in de volgende drie domeinen: de individuele loopbaanbegeleiding, de individuele ondersteuning bij sociale en openbare diensten en alle integratiecursussen.

Het HELIOS+-programma richt zich op twaalf van de dertien regio's van het land. Volgens de factsheet van de IOM zijn er per 31 juli 2025 acht HELIOS+-centra verdeeld over zes regio's. Er zijn twee centra in Centraal-Macedonië en Kreta en telkens één centrum in Attica, Peloponnesos, Thracië en West-Griekenland. Deze centra zullen de bestaande Integratiecentra voor Migranten (*Kéntro Ensomátosis Metanastón*, KEM) aanvullen en samenwerken met lokale diensten. De IOM zegt te focussen op regio's en gemeenten waar nog geen integratiecentra bestaan. De bestaande KEM's geven aan migranten informatie, vorming, advies en ondersteuning bij integratie, juridische kwesties, sociale diensten en toegang tot de arbeidsmarkt. Ze werken samen met lokale instanties en verwijzen door naar gespecialiseerde diensten. Het personeel bestaat uit onder andere een intercultureel bemiddelaar, een maatschappelijk werker, een migratiejurist en een psycholoog. De website van het ministerie voor Migratie en Asiel vermeldt tien KEM's in zes regio's.

Kandidaten voor het Helios+-programma moeten volgens de procedure voldoen aan de drie volgende criteria: (i) wettelijke status: ze moeten officieel een besluit hebben gekregen van de Griekse asiendienst waarin internationale bescherming is toegekend (vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming), of ze moeten begunstigden zijn van tijdelijke bescherming in Griekenland op basis van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van de Europese Unie, of ze moeten via gezinsherenigingsprocedures met een vluchteling naar Griekenland zijn overgeplaatst volgens de relevante wetgeving, of ze moeten een verblijfsvergunning van gelijke duur hebben als gezinsleden van een begunstigde van internationale bescherming volgens de relevante wetgeving;

(ii) arbeidsstatus: aanvragers moeten op het moment van registratie bij HELIOS+ werkloos zijn, met een geldige werkloosheidskaart van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening (*Dimosia Ypiresía Apascholísis*, DYPA);

(iii) registratietermijn: begunstigden moeten zich binnen een termijn van maximaal 24 maanden registreren vanaf het moment dat zij een bepaalde juridische status hebben gekregen. Iemand die meer dan 24 maanden geleden een van deze beslissingen heeft ontvangen, komt bijgevolg niet in aanmerking. De exacte registratietermijn kan afhankelijk van de regio ook minder dan 24 maanden zijn, want de looptijd van HELIOS+ verschilt van regio tot regio. Verder moeten begunstigden zich uiterlijk zes maanden vóór de einddatum van het betreffende regionale project inschrijven.

Deelname aan HELIOS+ is mogelijk voor een periode van maximaal 18 maanden.

Er is een bezorgdheid dat het nieuwe HELIOS+-project lijkt te zijn ontworpen op een kleinere schaal die niet beantwoordt aan de werkelijke behoeften van de vluchtelingenpopulatie in Griekenland (*"COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior"*, 17 september 2025, Cedoca, p. 2-12; *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 29-30; *"Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-13).

Helios Junior richt zich volgens de website van de IOM op voormalige niet-begeleide minderjarigen die legaal in Griekenland verblijven (*“COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior”*, 17 september 2025, Cedoca, p. 13-17).

Het risico voor statushouders in Griekenland om, na de periode van 30 dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming, in een situatie van dakloosheid terecht te komen, is zeer groot. Het is immers zeer moeilijk om binnen die periode van 30 dagen de nodige documenten en middelen te verkrijgen om hun integratie te starten en huisvesting te verkrijgen.

Voor het verkrijgen van een huisvestingstoelage is een verblijf van minstens 5 jaar in Griekenland vereist waardoor statushouders vaak niet aan deze voorwaarde voldoen. Zelfs statushouders die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd, gelet op obstakels van discriminatie en gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien ontvangen statushouders bij terugkeer naar Griekenland geen informatie over de nodige procedures om hun rechten aldaar als statushouder te doen gelden. Statushouders kunnen toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen. De toegang tot deze opvangcentra kan voor statushouders door tal van factoren in de praktijk echter beperkt zijn, bijvoorbeeld omdat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels spreken, omdat naast geldige documenten zoals een verblijfsvergunning, AFM en AMKA, medische onderzoeken op huidziekten, röntgenfoto's van de borstkas en een psychiatrische evaluatie een vereiste zijn voor toegang tot alle opvangcentra en omdat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 32).

Arbeidsmarkt

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldige AFM en een geldige AMKA. In het RSA/PRO ASYL-rapport wordt tevens gesteld dat een actieve AMKA nodig is. Om deze reden stelt RSA/PRO dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gastsamenleving in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 24 en 34). De Raad wijst er hierbij op dat een certificaat van aanwerving van een werkgever, d.i. in wezen een werkbelofte, op zich volstaat om een AMKA te activeren en om vervolgens met deze actieve AMKA de toegang tot de arbeidsmarkt, met alle rechten en plichten, te verkrijgen.

Verder moet rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel statushouders zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262).

Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van IGO's en NGO's, die de integratie van statushouders in de Griekse arbeidsmarkt trachten te bevorderen en te faciliteren, zoals banenbeurzen, taalcursussen, het geven van advies of bijstand bij het vinden van werk, enz. (*“Communication on the status of migration management in mainland Greece”*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 14-15).

Sociale zekerheid

Wat de toegang tot de sociale zekerheid betreft, genieten statushouders toegang tot sociale voorzieningen zonder dat er onderscheid wordt gemaakt tussen vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten. Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was de belemmering van de toegang tot alle sociale uitkeringen, aangezien de activering van de AMKA die voor het verkrijgen van deze uitkeringen vereist is, afhankelijk is van het bestaan van een geldig arbeidscontract of zelfstandig ondernemerschap. Er wordt benadrukt dat statushouders die vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, worden uitgesloten van toegang tot het sociale bijstandstelsel, wat in strijd is met artikel 29 van de Asielwet, daar het bezit van een actief AMKA-nummer noodzakelijk is voor toegang tot sociale uitkeringen van de Organisatie voor Welzijnsuitkeringen en Sociale Solidariteit. Daarnaast zouden statushouders dezelfde rechten moeten genieten en de nodige sociale bijstand krijgen volgens de voorwaarden die gelden voor Griekse onderdanen, zonder discriminatie.

De Europese Commissie heeft echter een inbreukprocedure ingeleid tegen Griekenland omdat het niet alle bepalingen van de richtlijn 2011/95/EU heeft omgezet. Het betreffen vooral mogelijke schendingen door Griekenland van artikel 29, lid 1 van de richtlijn 2011/95/EU ten aanzien van de rechten van personen die internationale bescherming genieten, en met name hun toegang tot sociale voorzieningen nadat hen internationale bescherming werd verleend. Uit de informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigden van een internationale beschermingsstatus. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigden van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij statushouders de facto worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen in Griekenland, moet een statushouder minstens vijf jaar legaal en permanent in Griekenland hebben gewoond, maar afhankelijk van de sociale uitkering kan deze vereiste worden uitgebreid tot meer dan tien jaar permanent legaal verblijf. Dit is onder meer het geval voor de huisvestingstoelage (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland is vereist), de geboortetoelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die een onderzoek door een accreditatie-centrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft). Deze de facto uitsluiting van statushouders van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die gezien de strekking van de informatie over deze kwestie niet lijkt te zullen veranderen. Meer dan twee jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie heeft Griekenland nog steeds geen stappen ondernomen om aan de EU-normen te voldoen (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 25-27; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202 en p. 264-265).

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt ook dat er geen specifieke uitkering bestaat voor statushouders om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen. De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen en die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend (zgn. ‘cash assistance’), wordt automatisch niet meer uitbetaald maar direct stopgezet van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 25).

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 216 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene (108 euro) of kind (54 euro) is formeel toegankelijk voor statushouders. Er zijn echter meerdere cumulatieve voorwaarden waaraan moet worden voldaan. Daardoor worden in de praktijk veel statushouders uitgesloten, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat moeten leven. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkdiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten –, zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS-woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen, moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM, TAXISnet-codes, een belastingverklaring, een actieve AMKA alsook een bankrekening hebben (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 27-28; *“Country Report: Greece. Update 2025”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 265).

Gezondheidszorg

Wat de toegang tot de gezondheidszorg betreft, hebben statushouders gratis toegang tot gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen. Ondanks dit wettelijk kader, wordt de toegang tot de gezondheidszorg in de praktijk belemmerd door een aanzienlijk tekort aan middelen en capaciteit voor zowel buitenlanders als de lokale bevolking. Afhankelijk van de benodigde zorg, is er gewoonlijk een wachttijd van enkele weken of maanden. Dit is het gevolg van het bezuinigingsbeleid dat in Griekenland wordt gevoerd. Bovendien hebben administratieve belemmeringen met betrekking tot de afgifte van een AMKA directe gevolgen voor de toegang voor statushouders tot gezondheidszorg in Griekenland (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2025, p. 35).

Statushouders met een actieve AMKA maar zonder ziektekostenverzekering hebben sinds maart 2022 niet langer toegang tot privé dokters. Deze statushouders kunnen enkel een beroep doen op dokters uit openbare ziekenhuizen of gezondheidscentra voor het voorschrijven van medicatie, therapeutische operaties en diagnostische onderzoeken.

De AMKA-verordening zorgt er verder voor dat statushouders die nog niet werken of niet kunnen werken omwille van hun gezondheidstoestand of leeftijd (bijvoorbeeld ouderen) en geen actieve AMKA bezitten, automatisch van toegang tot de publieke gezondheidszorg worden uitgesloten.

Dit neemt niet weg dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: *"If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription"* (UNHCR Greece, *"Living In Greece – Access to healthcare"*; beschikbaar op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare>; *"Verslag feiten onderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 49-51). Statushouders zonder actieve AMKA die niet in een opvangfaciliteit verblijven en een afspraak willen maken in een ziekenhuis, wordt aangeraden daarvoor een beroep te doen op een NGO. Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook deels gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (Refugee.info Greece, *"Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA)"*; UNHCR, *"Living in Greece – Access to Healthcare"*). NGO's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 50).

De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via een betalend telefoonnummer dat uitsluitend in het Grieks of Engels verloopt. Een afspraak kan ook online worden gemaakt, maar dan enkel in het Grieks. Wie geen Grieks of Engels spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkdiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 35; *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 49-51; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 209, 266-268).

Verlenging van een ADET

Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de verlenging van een ADET van statushouders die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk kan zijn en dat deze situatie maanden kan aanhouden.

In beginsel moeten verzoeken om verlenging van een ADET uiterlijk 30 dagen voor het verstrijken van de vergunning bij de Griekse asieldienst worden ingediend. Wanneer de verblijfsvergunning te laat wordt verlengd zonder goede reden, wordt een boete van 100 euro opgelegd. In een omzendbrief wordt toegelicht wat goede redenen kunnen zijn. In de praktijk is deze boete nog nooit opgelegd (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236). Statushouders die niet langer over een geldige ADET beschikken kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als statushouder. Bovendien lopen statushouders na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden. Als de ADET vervalst, worden de AFM en de AMKA automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een statushouder bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid of toegang tot gezondheidszorg.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor statushouders in Griekenland om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor statushouders die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor statushouders die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als statushouder in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van de verzoekende partij als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt dat de aanvragen om verlenging per e-mail bij de asielautoriteiten moeten worden ingediend, samen met een digitale pasfoto, en dat de beslissing over de gevraagde verlenging ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht. Statushouders ontvangen geen bevestiging dat hun e-mail met verlengingsaanvraag werd ontvangen en/of geregistreerd (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7-9).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden, kunnen statushouders die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de vernieuwing van hun verblijfsvergunning (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236).

De Griekse wetgeving voorziet dat de registratie van de verlengingsaanvraag normaliter op dezelfde dag als de ontvangst ervan moeten gebeuren. Begin 2024 deelde de Griekse asiendienst mee dat de registratie ten laatste plaatsvindt 5 dagen na de ontvangst van de verlengingsaanvraag, maar RSA stelt vast dat de loutere registratie vaak deze termijn overschrijdt. Het loutere registreren en uploaden van de verlengingsaanvragen in de databank voor verblijfsvergunningen (zgn. *“Alkyoni II”*) kan twee weken tot zelfs maanden in beslag nemen. Zodra de verlengingsaanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden en de achtergrond van de aanvrager in het kader van de openbare orde of nationale veiligheid (antecedentenonderzoek), alvorens een beslissing te nemen. Gezien het aantal verlengingsaanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politieke en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, kan deze fase van de procedure volgens informatie van de Griekse asiendienst van februari 2025 twee maanden duren, tenzij verder onderzoek nodig is. Tijdens deze wachtperiode ondervinden statushouders dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand en gezondheidszorg of tot de arbeidsmarkt, waardoor zij de facto in een preciaire situatie kunnen terechtkomen.

Als statushouders een e-mail ontvangen waarin hen de beslissing tot toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen, zoals pasfoto's, een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt en vingerafdrukken. Indien zulke afspraak niet binnen de zes maanden wordt gemaakt, moet de Griekse asiendienst een nieuwe beslissing nemen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van tien dagen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Nadat hij de gevraagde documenten heeft neergelegd, ontvangt de statushouder een bevestigingsdocument met een barcode. Het duurt vervolgens gemiddeld één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun verlengde verblijfsvergunning. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk op het einde van de week een lijst met nummers van de dossiers waarin vernieuwde ADETs klaar zijn om op de aangegeven dag te worden opgehaald, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de statushouder zich niet persoonlijk op de aangegeven datum aanmeldt, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De statushouder moet dit aanvragen. Volgens de ervaring van RSA is het opnieuw inplannen van afspraken, zelfs bij vertegenwoordiging door een advocaat, niet per e-mail of telefonisch mogelijk en is het vereist om in persoon te verschijnen bij het bevoegde regionaal asielkantoor (RAO) (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 10-13; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239). In het licht van de talrijke hierboven genoemde administratieve, technologische en taalgerelateerde barrières lijkt het voor een statushouder die in een andere lidstaat een nieuw verzoek om internationale bescherming indient bijzonder moeilijk om vanuit het buitenland reeds stappen te ondernemen voor de vernieuwing/verlenging van de ADET indien zijn verblijfstitel verlopen is om zo de beschreven moeilijkheden inzake de leefomstandigheden in Griekenland in afwachting van de afgifte van de vernieuwde/verlengde ADET te vermijden en aldus niet in een preciaire situatie terecht te komen.

Bij het verstrijken van een ADET is er geen uniform bewijs van rechtmatig verblijf waarmee statushouders hun verblijfsrecht kunnen aantonen terwijl hun verlengingsaanvraag in behandeling is. Ze ontvangen wel een ontvangstbevestiging van de verlengingsaanvraag. Evenwel zijn er vertragingen in de registratie van de aanvragen tot verlenging van de ADET in het Alkyoni-systeem en daardoor ook in het verkrijgen van de ontvangstbevestiging door statushouders. Op aanvraag kunnen de statushouders ook een “certificaat van begunstigde van de vluchtelingenstatus” of een “certificaat van begunstigde van subsidiaire bescherming” verkrijgen. De huidige ontvangstbevestigingen en certificaten, die tot zes maanden geldig kunnen zijn, worden door andere Griekse overheidsinstanties veelal niet geaccepteerd als bewijs van verblijfsrecht indien de ADET is verlopen. Andere Griekse overheidsinstanties zijn terughoudend om deze documenten te accepteren, omdat ze geen veiligheidskenmerken en een foto van de statushouders bevatten. Daardoor kunnen statushouders geen aanspraak maken op hun socio-economische rechten en hebben ze gedurende

een aantal maanden, onder meer, geen toegang tot tewerkstelling of sociale bijstand. In oudere certificaten werd wel vermeld dat de betreffende statushouder zijn rechten en toegang behield tijdens de verlengingsprocedure. Deze vermelding ontbreekt echter bij de nieuwere ontvangstbevestigingen. In tegenstelling tot wat de Griekse autoriteiten aan de Europese Commissie verklaard hebben, stelt RSA vast dat de certificaten die worden uitgereikt aan statushouders terwijl ze wachten op hun ADET-verlenging hen nog steeds geen toegang geven tot de rechten en voordelen verbonden aan hun beschermingsstatus, onder meer wat betreft de toegang tot de arbeidsmarkt (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 15-16; *“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 18-19; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236-238). Ook wordt hun toegang tot juridische vertegenwoordiging hierdoor bemoeilijkt.

De Duitse autoriteiten hebben samen met de Griekse autoriteiten en de IOM een project opgezet om statushouders die vanuit Duitsland terugkeren te ondersteunen in hun integratie in de Griekse samenleving. Het project, dat door de EU wordt gefinancierd, biedt statushouders bij hun terugkeer onderdak, voedsel en sociale begeleiding aan evenals ondersteuning bij het voorbereiden van de nodige documenten om een naadloze integratie in Helios+ te garanderen (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36; *“Communication on the status of migration management in mainland Greece”*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 13).

Uit de beschikbare informatie blijkt dat statushouders in Griekenland *in principe* via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen, hoewel er recente gevallen zijn van personen die terugkeren via de luchthaven van Thessaloniki. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over de stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, zoals informatie over hoe zij hun ADET kunnen verlengen of hoe ze toegang kunnen krijgen tot sociale rechten, huisvesting, gezondheidszorg, enz. (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238, 260-261).

Uit de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier volgt verder dat personen die onder de oude procedure, geldend onder het presidentieel decreet 114/2010, dus voor 7 juni 2013, internationale bescherming kregen, een hernieuwing van hun verblijfsvergunning moeten vragen bij het directoraat van de Griekse vreemdelingenpolitie. Bij de hernieuwingsaanvraag moet worden aangetoond dat er nog steeds vervolging is in het land van herkomst. Een beslissing volgt gewoonlijk een jaar na de hernieuwingsaanvraag. Volgens de ervaringen van de Greek Council for Refugees (GCR) werden in 2024 beslissingen over verlenging in het kader van deze procedure binnen een periode van drie tot zes maanden genomen, wat een relatieve verbetering betekent ten opzichte van voorgaande jaren, toen deze beslissingen pas na meer dan een jaar werden genomen. Gedurende deze periode hebben statushouders geen toegang tot de arbeidsmarkt, sociale bijstand en soms gezondheidszorg waardoor ze worden blootgesteld aan ontbering en dakloosheid. In afwachting van de vernieuwing van de verblijfstitel wordt een attest afgegeven maar dit attest bevat geen foto, watermerk of enige andere wettelijke bepaling die toelaat dat het wordt aanvaard door andere Griekse overheidsdiensten (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238).

Gelet op wat voorafgaat, kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds bijzonder problematisch is. Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de duur van de procedures voor de afgifte of vernieuwing van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, het Griekse politieke en socio-economische klimaat, tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkdiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen, evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende socialezekerheidsuitkeringen (gevisieerd in de inbreukprocedure die de Europese Commissie in januari 2023 heeft opgestart) vormen barrières die ervoor zorgen dat statushouders binnen de Griekse samenleving in (zeer) precaire omstandigheden kunnen leven. Gelet op de nieuwe wetgeving, onder meer inzake een AMKA, stelt de Raad voorts een evolutie vast naar een toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland.

De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, *“een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak”* (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89). Deze drempel *“wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling”* (*ibid.*, pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland van die aard zijn dat elke statushouder bij terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico loopt om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is. De hoger vermelde informatie over de situatie in Griekenland is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft verkregen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden (HvJ 19 maart 2019, *Ibrahim*, pt. 91).

Met een loutere verwijzing naar algemene landeninformatie in zijn verzoekschrift, die in lijn ligt met, dan wel reeds *supra* in beschouwing werd genomen in de gemaakte analyse, toont verzoeker niet aan dat elke begunstigde van internationale bescherming in Griekenland zich in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie, zoals geduid door het Hof van Justitie, bevindt, noch dat hij er bij terugkeer automatisch in zal belanden.

5.7. Het bovenstaande neemt niet weg dat statushouders zich in of bij terugkeer naar Griekenland in een zeer preciaire situatie kunnen bevinden, waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigten van internationale bescherming in Griekenland. Een individuele beoordeling van verzoekers concrete, persoonlijke situatie en voorliggend beschermings-verzoek blijft dus aan de orde. In dit verband moet rekening worden gehouden met “*alle gegevens van de zaak*” (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van de verzoeker op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen.

In deze moet bijzondere aandacht worden besteed aan het bestaan van een eventuele kwetsbaarheid van een verzoeker, aan zijn individueel profiel en zijn vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in zijn eigen basisbehoeften te voorzien.

Het komt verzoeker toe om de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden te weerleggen dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie.

In dit verband benadrukt de Raad het fundamenteel belang van een persoonlijk onderhoud dat een verzoeker in staat moet stellen om alle elementen voor te leggen aan de hand waarvan zijn specifieke situatie en mate van kwetsbaarheid kunnen worden beoordeeld alsook alle elementen die kunnen aantonen dat een terugkeer naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend, hem zou blootstellen aan een risico van behandeling die in strijd is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, *Addis*, pt. 54). Aan de hand van dit onderhoud kan de beslissingsautoriteit namelijk de specifieke situatie van de verzoeker en diens mate van kwetsbaarheid beoordelen en zich ervan vergewissen dat de verzoeker is verzocht alle elementen te verstrekken waarmee kan worden aangetoond dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend wordt blootgesteld aan een risico op behandelingen die strijdig zijn met dit artikel 4.

5.8. Vooreerst dient nagegaan te worden of verzoeker al dan niet specifieke elementen aanbrengt waaruit voor hem een bijzondere kwetsbaarheid kan blijken

Het Hof van Justitie heeft niet heeft gedefinieerd welke elementen een “*bijzondere kwetsbaarheid*” vormen die moeten worden onderzocht om te bepalen of een verzoeker om internationale bescherming, in het geval van een terugkeer naar de lidstaat die hem een internationale beschermingsstatus heeft verleend, zich in een zodanige situatie zou bevinden dat hij “*vanwege zijn bijzondere kwetsbaarheid, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, zou terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie*”. In dit verband merkt de Raad op dat artikel 20, derde lid van de Richtlijn 2011/95/EU, dat betrekking heeft op de “*Algemene bepalingen*” in hoofdstuk VII van deze richtlijn, getiteld “*Kenmerken van de internationale bescherming*”, als volgt luidt: “3. *Bij de toepassing van dit hoofdstuk houden de lidstaten rekening met de specifieke situatie van kwetsbare personen zoals minderjarigen, niet-begeleide minderjarigen, personen met een handicap, ouderen, zwangere vrouwen, alleenstaande ouders met minderjarige kinderen, slachtoffers van mensenhandel, personen die lijden aan een geestesziekte en personen die folteringen hebben ondergaan, zijn verkracht of aan andere ernstige vormen van psychologisch, fysiek of seksueel geweld blootgesteld zijn*”.

De Raad benadrukt dat bovengenoemde opsomming wordt voorafgegaan door het woord “zoals” en dus slechts als voorbeeld en niet als exhaustief kan worden beschouwd. Bovendien acht de Raad het overeenkomstig het vierde lid van het bovengenoemde artikel 20, dat bepaalt dat “(l)id 3 (...) uitsluitend van toepassing (is) op personen die volgens een individuele beoordeling van hun situatie bijzondere behoeften hebben”, passend om rekening te houden met alle elementen die verzoeker met betrekking tot zijn persoonlijke situatie heeft aangebracht. Op dit punt acht de Raad de algemene situatie in de lidstaat die een internationale beschermingsstatus heeft verleend een belangrijk onderdeel van de persoonlijke situatie van de verzoeker om internationale bescherming die deze bescherming in die lidstaat reeds geniet. Hoe problematischer de situatie van begunstigden van internationale bescherming in de genoemde lidstaat na een analyse op basis van objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens blijkt te zijn, des te minder zal van de verzoeker kunnen worden geëist dat hij specifieke elementen aanbrengt die in haar hoofde een “bijzondere kwetsbaarheid” aantonen in de zin van de rechtspraak van het Hof van Justitie.

Ongeacht enige persoonlijke doelbewuste keuze, moet rekening worden gehouden met elementen die niet worden betwist en moet in het kader van een toekomstgerichte beoordeling worden nagegaan of verzoeker bij terugkeer naar Griekenland zal terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften.

5.8.1. Het staat *in casu* niet ter discussie dat verzoeker bij zijn aankomst in Griekenland eind september 2023 zestien jaar oud was, en dat hij gedurende zijn volledige verblijf aldaar een niet-begeleide minderjarige vreemdeling (hierna: NBMV) was. Evenmin wordt betwist dat verzoeker nog geen achttien jaar oud was toen hij op 4 oktober 2024 een verzoek om internationale bescherming indiende bij de Belgische overheden. Verzoekers verklaringen omtrent zijn ervaringen en gedragingen in Griekenland moeten dan ook worden beoordeeld in het licht van de omstandigheid dat hij gedurende zijn gehele verblijf aldaar als NBMV een bijzondere kwetsbaarheid kende. De Raad benadrukt dat deze minderjarigheid meebrengt dat van hem in het verleden niet dezelfde inspanningen konden worden verwacht als van een meerderjarige begunstigde van internationale bescherming om zijn levensomstandigheden in Griekenland te verbeteren en er een bestaan op te bouwen. Van een NBMV kan immers niet eenzelfde verantwoordelijkheidszin en zelfredzaamheid als van een volwassen begunstigde van internationale bescherming worden verwacht, zodat er een grotere verantwoordelijkheid rustte op de Griekse instanties om verzoeker te begeleiden en te ondersteunen. Verzoeker is thans weliswaar een negentienjarige jongeman, hetgeen een relevant element vormt bij de beoordeling van het risico op een schending van artikel 4 van het Handvest, die vereist dat rekening wordt gehouden met de voorzienbare levensomstandigheden bij terugkeer naar Griekenland. Deze toekomstgerichte beoordeling kan evenwel niet los worden gezien van de concrete omstandigheden waarin verzoeker zich tijdens zijn verblijf in Griekenland bevond en de mate waarin hij werd ondersteund en begeleid in de overgang naar volwassenheid. Verzoekers ervaringen in Griekenland dienen dan ook in samenhang te worden beoordeeld met zijn huidige profiel als jongvolwassene bij de beoordeling van het risico dat hij bij terugkeer terechtkomt in een toestand van verregaande materiële deprivatie. Het is dan ook van belang na te gaan in welke mate de Griekse autoriteiten voorzien in adequate ondersteuning en begeleiding voor niet-begeleide minderjarigen, en of eventuele tekortkomingen op dat vlak een impact (kunnen) hebben (gehad) op de huidige kwetsbaarheid en zelfredzaamheid van verzoeker, die thans weliswaar meerderjarig is, doch nog steeds een jongvolwassene is die niet het voordeel geniet van een ouderlijk netwerk.

Rekening houdend met verzoekers profiel, dringt zich dan ook een nader onderzoek op naar de in Griekenland voorziene ondersteunings- en begeleidingsmaatregelen, gericht op NBMV.

5.8.2. Uit de door beide partijen beschikbaar gestelde landeninformatie blijkt vooreerst dat NBMV in de Griekse wetgeving worden beschouwd als een kwetsbare groep gedurende hun asielprocedure, doch dat het kenmerk kwetsbaar vervalt van zodra zij een status hebben. Wel zijn er specifieke voorzieningen voor NBMV. Bij presidentieel decreet 77/2023 werd het “*General Secretariat for Vulnerable Persons and Institutional Protection*” (hierna: GSVPIP) opgericht, dat in de plaats is gekomen van het eerder opgericht “*Special Secretariat for the Protection of Unaccompanied Minors*”. Het GSVPIP zal de taken van voormelde instantie verderzetten, doch richt zich ruimer op kwetsbaren in het algemeen. Het GSVPIP staat onder meer in voor: beheer van huisvestings- en herplaatsingsaanvragen voor NBMV; uitvoering en evaluatie van de opvangfaciliteiten en appartementen; ondersteuning in sociale integratie van NBMV; waarborgen van de institutionele bescherming van NBMV (“*Verlag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*”, september 2024, p. 53).

Wat betreft het voogdijschap, werd op 22 juli 2022 een nieuwe wet aangenomen aangaande het nationale voogdijsysteem en huisvestingskader voor NBMV (L 4960/2022). Onder deze nieuwe wet wordt het voogdijschap, dat valt onder de bevoegdheid van het GSVPIP, gedelegeerd aan een lijst van instanties die worden aangeduid door de officier van justitie. Deze instanties stellen personen tewerk die optreden als

voogden voor de NBMV. De officier van justitie kan ook een familielid of vriend van de NBMV aanduiden als verantwoordelijke voor de dagelijkse zorg voor de minderjarige. Eind oktober 2023 werden twee ngo's (METAdrasi en Praxis) aangeduid als de twee instanties die belast zijn met de uitvoering van het nationale voogdijschap. De eerste gemandateerde voogden werden begin 2024 ingezet, nadat zij de nodige opleidingen hebben afgerond. In eerste instantie werd prioriteit gegeven aan het voorzien van een voogd aan kinderen onder de veertien jaar, zowel jongens als meisjes (*"Country Report: Greece. Update 2023"*, AIDA/ECRE, juni 2024, p. 146-147). In januari 2025 staat de teller van gemandateerde voogden op 128, een significant lager cijfer dan het vooropgestelde minimum van 170 voogden. Het team van voogden is verantwoordelijk voor (in december 2024) 2414 NBMV. Het systeem van het huidige voogdijschap wordt geconfronteerd met uitdagingen, vanwege de recente oprichting ervan en het nieuwe profiel van gemandateerde voogden, wiens taken en verantwoordelijkheden voorheen werden waargenomen door andere profielen, zoals advocaten of sociale werkers. Er werden hierdoor verschillen vastgesteld in de mate van betrokkenheid van voogden, advocaten, maatschappelijk werkers en opvoeders, die in bepaalde gevallen een invloed hebben gehad op de asielprocedure van niet-begeleide minderjarigen, met name in het kader van Dublin III-procedures en beroepsprocedures, aangezien advocaten en andere professionelen nu toestemming van de toegewezen voogd nodig hebben om bijstand te verlenen of een dossier op te volgen. Er werd eind 2023 een mechanisme opgezet, dat de werking van de voogden monitort en klachten behandelt (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 149-150).

Wat betreft de opvang, werd in april 2021 een *"National Emergency Response Mechanism"* (NERM) opgericht. Eenieder kan de 24/7 telefoonlijn van het NERM bellen voor het identificeren en lokaliseren van NBMV in nood, om passende voorzieningen te krijgen. De telefoonlijn biedt begeleiding aan kinderen, burgers en lokale besturen over stappen en acties die moeten worden ondernomen vanaf het moment van identificatie van een NBMV tot aan zijn of haar opname in een noodopvang dan wel een opvang voor langere termijn. Zowel de Griekse overheid als de ngo's melden dat dit mechanisme goed werkt. Hoewel niet bekend is of het NERM mechanisme ook werd geactiveerd voor naar Griekenland terugkerende statushouders, kunnen alle autoriteiten in principe NBMV rapporteren die zij aantreffen (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 54). Er zijn verschillende soorten opvangvoorzieningen, met name (i) opvangcentra (*"shelters"*) voor NBMV, die hoofdzakelijk worden beheerd door ngo's; (ii) begeleid zelfstandig wonen, voor NBMV van 16 jaar tot 18 jaar en die richten op een vlotte overgang naar meerderjarigheid en integratie in de Griekse samenleving; (iii) noodopvang, bestaande uit door het NERM mechanisme voorziene tijdelijke opvangplaatsen voor NBMV die worden aangetroffen in dakloosheid of precare levensomstandigheden. Eind 2024 was er een totaal aan 1930 opvangplaatsen beschikbaar voor NBMV, terwijl er in dezelfde periode een totaal van 1778 NBMV – op een geschat aantal van ongeveer 2408 NBMV in Griekenland in totaal – werden opgevangen in één van deze voorziene opvangplaatsen. Dit toont een voortdurende divergentie aan tussen de beschikbare plaatsen voor NBMV en de plaatsen die effectief worden gebruikt. Volgens het GSVPIP werden in 2024 in totaal 2606 meldingen ontvangen via NERM, waarvan 1965 NBMV uiteindelijk een plaats kregen in één van de voorziene opvangplaatsen, maar de aanvragen van 641 van hen niet werden voltooid (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 214). Vanaf 31 juli 2024 is het maximaal aantal toegestane NBMV in opvangfaciliteiten verlaagd van veertig naar dertig, waardoor ook de dagvergoeding die deze opvangfaciliteiten ontvangen werd verlaagd. Daar waar financiering reeds één van de grootste problemen vormden voor de opvangfaciliteiten, vrezen ngo's dat deze maatregel de financiële problemen nog zal doen toenemen (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 57). De ngo METAdrasi biedt een pleegzorg programma aan, doch plaatsing van NBMV in een pleeggezin is veel minder veelvoorkomend in Griekenland dan plaatsing in opvangfaciliteiten. Sinds 2016 zijn slechts ongeveer 111 NBMV in pleegzorggezinnen geplaatst via deze ngo. Plaatsing van NBMV in pleeggezinnen verloopt dan ook moeilijk, ondanks inspanningen. Het ministerie van Sociale Cohesie en Familiezaken beheert een platform dat potentiële pleegouders en pleegkinderen aan elkaar koppelt. Deze procedure duurt ongeveer een jaar en is in de praktijk alleen beschikbaar voor kinderen jonger dan 12 jaar. Oudere kinderen zouden volgens een bron niet worden vermeld op het platform, en zij zouden via hun eigen kanalen pleegouders moeten vinden (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 58).

Wat betreft de toegang tot school, geldt er in Griekenland een leerplicht, voor alle kinderen van vier tot vijftien jaar oud. Deze leerplicht geldt ongeacht de verblijfsstatus. Ondanks deze leerplicht verloopt de toegang tot onderwijs niet zonder problemen, in het bijzonder voor kinderen die op de eilanden verblijven of in opvangcentra in afgelegen gebieden. Bij ministeriële beslissing (B' 2985/30.08.2017) werd een programma van voorbereidende namiddagklassen (DYEP klassen) opgericht voor kinderen tussen vier en vijftien jaar. Dit programma is geïmplementeerd in publieke scholen in de nabijheid van kampen of opvangvoorzieningen. Deze voorbereidende taalklassen zijn weliswaar voorzien bij wet, maar vangen in de praktijk niet altijd aan, onder meer vanwege onvoldoende personeel, waardoor deze kinderen de Griekse taal niet kunnen leren en in praktijk worden uitgesloten van het onderwijssysteem, omdat zij grote problemen ondervinden om de aangeboden leerstof te begrijpen. Specifiek met betrekking tot NBMV, blijkt uit een studie van het schooljaar 2023-2024 dat bijna geen enkel van de NBMV naar school gingen, zelfs indien ze werden ingeschreven. 12

van de 13 NBMV volgen geen school. Vooral in het middelbare onderwijs is er sprake van een gebrek aan daadwerkelijk volgen van scholing. Het gebrek aan scholing wordt beheerst door verschillende factoren, zoals de kortermijn oplossingen van opvangstructuren voor NBMV, de weigering van scholen om kinderen in te schrijven omdat zij tegen het einde van een schooljaar (na maart) aankomen in de opvangstructuur, de gelimiteerde capaciteiten van de scholen, het gebrek aan voorbereidende taalklassen. Uit een onderzoek door METAdrasi in 2022 blijkt dat de NBMV die positieve ervaringen omtrent scholing uitten, reeds enkele jaren in Griekenland verbleven en een goede kennis hadden van het Grieks. Kinderen die slechts enkele maanden voor het onderzoek arriveerden in Griekenland waren niet ingeschreven in scholen. Pleeggezinnen voor NBMV maken melding van bureaucratische en administratieve moeilijkheden om de kinderen in te schrijven in publieke scholen, waarbij deze moeilijkheden voornamelijk gerelateerd waren aan de onbereidheid van scholen en de onbegrijpelijke bureaucratische procedure (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 204-206, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*”, september 2024, 47-48 en METAdrasi *“Integration of Unaccompanied Children in Greece, 2022*).

Wat betreft de overgang naar de meerderjarigheid, hebben jongvolwassen statushouders op papier geen sterkere rechten dan andere statushouders. Zij ontvangen niet langer enige vorm van steun, noch bij huisvesting noch bij financiële ondersteuning, vanaf de dag dat ze achttien jaar worden. Bij het bereiken van de meerderjarigheid moeten de jongvolwassenen de opvangstructuur verlaten, tenzij ze school volgen of ziek zijn, in welk geval de termijn met zes maanden wordt verlengd. In geval van begeleid wonen wordt de termijn verlengd tot het einde van het schooljaar. Hoewel er meer aandacht ontstaat voor de kwetsbaarheid van alleenstaande jongvolwassenen, zijn de problemen die zij ondervinden nog steeds groot. Ten gevolge van de nieuwe gewijzigde migratiewet (L. 5028/2023) maken voormalige NBMV sinds 1 januari 2024 aanspraak op een verblijfsvergunning van tien jaar, op voorwaarde dat zij de eerste drie klassen van secundair onderwijs op een Griekse school hebben afgerond en niet ouder zijn dan drieëntwintig jaar. Er wordt echter sceptisch gereageerd op de mogelijkheid om aanspraak te maken op deze regeling, omdat het voor voormalige NBMV moeilijk is om te voldoen aan de voorwaarde om de eerste drie klassen van secundair te hebben afgerond. De toepassing van deze regeling is bovendien ook afhankelijk van het hebben van een zorgverzekering en de voorwaarde dat de jongvolwassene niet langer dan twee opeenvolgende jaren buiten Griekenland woonachtig is geweest (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, september 2024, p. 60-61).

Wat betreft de opvang van jongvolwassenen, zijn er kleinschalige initiatieven van ngo's, die afhankelijk zijn van onzekere financiering. Zo heeft METAdrasi – de ngo die ook werd belast met het uitvoeren van het nationaal voogdijplan – een project genaamd het “SILA” programma, dat zich richt op voormalige NBMV. Zij trachten het wegvallen van alle steun op de achttiende verjaardag op te vangen door te voorzien in bescherming en huisvesting voor jongvolwassenen. Het programma werd opgezet in 2018 en heeft sindsdien in drie appartementen – twee voor jongens en één voor meisjes – 163 statushouders opgevangen. De ngo is afhankelijk van donaties, waaronder sinds 2023 ook van UNHCR. Op basis van de voorliggende landeninformatie kan de Raad niet afleiden of voormeld programma nog steeds operationeel is. Wat betreft een ander kleinschalig initiatief met twee opvanghuizen, georganiseerd door de ngo The Home Project, wordt aangegeven dat de toekomstige financiering nog in het ongewis is (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, september 2024, p. 61, met verwijzing naar “METAdrasi *“Integration of Unaccompanied Children in Greece, 2022*”). Helios Junior richt zich verder tevens op voormalige niet-begeleide minderjarigen die legaal in Griekenland verblijven. Niet alleen begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, maar ook geregistreerde asielzoekers met een asielzoekerskaart kunnen zich voor dit programma aanmelden. Uit een raadpleging van de in voetnoot 56 werkende hyperlink uit de door de commissaris-generaal neergelegde COI Focus *“Griekenland: Helios+ en Helios Junior*” blijkt evenwel dat het IOM een officiële aankondiging heeft gemaakt, dat doorverwijzingen en registraties voor statushouders in het Helios Junior project zijn gestopt sinds 31 januari 2026. Het project zal verder worden geïmplementeerd tot de voorziene einddatum met de reeds ingeschreven statushouders, maar er worden geen nieuwe registraties aangenomen (*“COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior”*, 17 september 2025, Cedoca, p. 14, met verwijzing naar de werkende hyperlink in voetnoot 56).

5.8.3. Uit de beschikbare landeninformatie blijkt derhalve dat niet-begeleide minderjarigen in Griekenland weliswaar als een kwetsbare groep worden beschouwd en aanspraak kunnen maken op specifieke beschermings- en begeleidingsmaatregelen, doch dat deze ondersteuning in de praktijk met beperkingen en tekortkomingen gepaard gaat, en bovendien in belangrijke mate wegvalt bij het bereiken van de meerderjarigheid. Tegen deze achtergrond dient de Raad na te gaan in welke mate verzoeker, gelet op zijn profiel als voormalige niet-begeleide minderjarige en zijn verklaringen omtrent zijn verblijf in Griekenland, daadwerkelijk in staat was om de aan zijn beschermingsstatus verbonden rechten en voordelen uit te oefenen, en of eventuele tekortkomingen op dat vlak een impact (kunnen) hebben gehad op zijn huidige kwetsbaarheid en zelfredzaamheid bij terugkeer.

5.8.4. Uit verzoekers verklaringen blijkt dat hij slechts zeer beperkt werd ondersteund in het uitoefenen van zijn rechten en voordelen, verbonden aan zijn beschermingsstatus, door de Griekse autoriteiten.

Zo verklaarde verzoeker dat hij op 25 september 2023 in Griekenland aankwam, en vervolgens twee maanden in een opvangcentrum te Samos verbleef, alwaar hij niets kon doen, behalve eten en voetballen (NPO, p. 7). De Raad merkt hierbij op dat uit de landeninformatie blijkt dat de levensomstandigheden in de zogenaamde “safe zone” voor NBMV – zoals op Samos – zeer schrijnend zijn. In oktober 2024 heeft het EHRM Griekenland veroordeeld voor schendingen van artikel 3 van het EVRM, met betrekking tot de behandeling van 7 NBMV in Samos. In mei 2025 heeft het EHRM voorlopige maatregelen toegekend in de zaak van 45 NBMV, die in *de facto* detentieomstandigheden verbleven in de “safe zone” in Samos, waar zij geen toegang hadden tot onderwijs of enige andere vorm van activiteiten, evenals medische aandoeningen kregen vanwege de onhygiënische omstandigheden en het gebrek aan basis hygiëneproducten en propere kleren (zie “Country Report: Greece. Update 2024”, AIDA/ECRE, september 2025, p.22-23).

Uit verzoekers verklaringen blijkt voorts dat hij, nadat zijn vingerafdrukken werden afgenomen, werd overgebracht naar een opvangcentrum, gelegen in de provincie Kozani, meer bepaald in een dorp dat hij aanduidt als Neraida, (NPO, p. 5-7). De Raad stelt vast dat in de voorliggende landeninformatie geen specifieke informatie kan worden teruggevonden met betrekking tot de levensomstandigheden in dit opvangcentrum. Derhalve dient te worden teruggevallen op verzoekers eigen verklaringen omtrent zijn verblijf aldaar. Uit verzoekers verklaringen blijkt dat zijn bewegingsvrijheid was en dat het verlaten van het opvangcentrum slechts sporadisch en onder begeleiding mogelijk was. Voorts kan uit verzoekers verklaringen niet blijken dat er in het opvangcentrum sprake was van activiteiten of begeleiding die gericht waren op integratie of ontwikkeling. Zo gaf hij aan dat hij één keer per week, samen met andere bewoners, onder begeleiding met de auto naar een supermarkt of winkel werd gebracht, waarbij hij een bedrag van 10 euro ontving om aankopen te doen en waarna hij opnieuw naar het opvangcentrum werd teruggebracht (NPO, p. 7-8). Hij verklaarde voorts dat er slechts uitzonderlijk activiteiten werden georganiseerd, waarbij hij melding maakt van twee uitstappen, onder meer naar een zwembad, en dat hij voor het overige in het opvangcentrum diende te blijven. (NPO, p. 6-7). Verzoeker gaf aan dat hij naar buiten kon gaan om te voetballen en “verse lucht te krijgen”, maar daar voor het overige “niets deed”, en zijn dagen voornamelijk doorbracht “gewoon op de gsm”, waarbij hij via YouTube Engels probeerde te leren en films bekeek (NPO, p. 7 en p. 9). Hij verklaarde dat hij veel tijd had die hij diende te besteden, dat hij niet naar school ging en niet werkte, en dat hij hierdoor de hele dag zat te denken en stress ervoer (NPO, p. 9). Verzoeker bleek geen toegang te hebben tot onderwijs of taallessen tijdens zijn verblijf in het opvangcentrum. Hij gaf aan dat niemand van de NBMV in het opvangcentrum school liep, dit wegens het ontbreken van scholen in de nabijheid en het feit dat men als minderjarige geen toestemming kreeg om naar de hoofdstad te reizen om er scholing te kunnen volgen (NPO, p. 9-11).

Wanneer verzoeker werd bevraagd naar de ondersteuning die hij ontving in het opvangcentrum, maakte hij melding van de aanwezigheid van zogenoemde “guardians” in het opvangcentrum. Hij gaf evenwel aan dat de begeleiding door deze personen in de praktijk beperkt bleef tot praktische aspecten van het leven in het opvangcentrum (NPO, p. 9). Verzoeker stelde voorts dat hem een voogd werd toegewezen. Uit zijn verklaringen blijkt evenwel dat het contact met deze voogd beperkt was. Zo gaf hij aan dat de voogd slechts sporadisch langskwam, met name “één keer om de 3 à 4 maanden” (NPO, p. 8). Verder blijkt uit zijn verklaringen dat verzoeker geen rechtstreeks en effectief contact had met zijn voogd. Hij verklaarde dat wanneer hij vragen stelde, hem door de begeleiding werd meegedeeld dat dit zou worden doorgegeven aan zijn voogd, waarna hij diende te wachten zonder dat er een concrete opvolging werd geboden. Verzoeker gaf in dit verband aan dat de tussenkomen van de voogd beperkt bleven tot het bevragen van zijn algemene levensomstandigheden in het opvangcentrum en zich niet uitstrekten tot andere aspecten van zijn verblijf, zoals toegang tot onderwijs of medische zorg (NPO, p. 8 en p. 10). De Raad wijst erop dat uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat het voogdijsysteem in Griekenland nog relatief recent is, dat het aantal gemandateerde voogden lager ligt dan het vooropgestelde minimum, dat het systeem wordt geconfronteerd met verschillende structurele uitdagingen, en dat er verschillen worden vastgesteld in de mate van betrokkenheid van de toegewezen voogden, zodat verzoekers verklaringen over zijn contacten met en de ondersteuning door zijn voogd niet onaannemelijk voorkomen.

Ter terechtzitting hierover bevraagd, herhaalde verzoeker dat hij geen effectieve ondersteuning ontving, dat zijn voogd slechts zeer sporadisch langskwam en dat niet werd ingegaan op zijn hulpvragen. Hij verklaarde dat hij zich gevangen voelde in het opvangcentrum en stelde dat hij er niet naar buiten kon gaan zonder begeleiding.

5.8.5. In het licht van de voorgaande vaststellingen dient te worden nagegaan in welke mate verzoeker, gelet op zijn profiel als voormalige niet-begeleide minderjarige en zijn verklaringen omtrent de mate waarin hij werd ondersteund, daadwerkelijk toegang had tot de administratieve documenten die noodzakelijk zijn om de aan zijn beschermingsstatus verbonden rechten in Griekenland te kunnen uitoefenen, met name de ADET, het

AFM en het AMKA. Het staat immers buiten kijf dat het bezit van deze documenten voor statushouders in Griekenland van belang is om te vermijden dat zij in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terechtkomen. Deze documenten zijn namelijk essentieel en cruciaal in het dagelijkse leven van statushouders, aangezien zij noodzakelijk zijn om te kunnen werken en toegang te verkrijgen tot basisvoorzieningen.

5.8.5.1. Wat vooreerst de ADET betreft, staat het vast dat verzoeker op 16 juli 2024 in het bezit werd gesteld van een Griekse verblijfsvergunning. Verzoeker verklaarde evenwel dat hij zijn verblijfsdocument zou hebben weggegooid (NPO, p. 3), en niet, zoals in de bestreden beslissing wordt voorgehouden, zou hebben vernietigd. Daargelaten de vraag of het aannemelijk is dat verzoeker, gelet op het belang van dit document zoals blijkt uit de door hemzelf bijgebrachte informatie, zijn ADET zou hebben weggegooid, stelt de Raad vast dat zijn verblijfsvergunning nog steeds geldig is. De geldigheidsduur van zijn verblijfsvergunning loopt immers nog tot 15 juli 2027. In de bestreden beslissing geeft de commissaris-generaal op omstandige wijze weer dat het mogelijk is een duplicaat te verkrijgen als de afgedrukte verblijfsvergunning, i.e. het document dat aantoonde dat verzoeker in het bezit is van een geldige verblijfsvergunning, verloren is gegaan. Verzoeker brengt geen concrete en geobjectiveerde elementen bij die hier anders over doen denken. De verwijzing in zijn verzoekschrift naar landeninformatie omtrent de situatie waarmee begunstigen van internationale bescherming worden geconfronteerd bij de verlenging van hun verblijfsdocumenten, is niet dienstig aangezien deze situatie niet op hem van toepassing is, daar hij op heden nog steeds over een geldige Griekse verblijfsvergunning beschikt. Verder blijkt uit de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier niet dat een persoon die internationale bescherming geniet in Griekenland en zijn gedrukte verblijfsvergunning is kwijtgeraakt, te maken krijgt met de specifieke moeilijkheden waarmee personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en van wie de verblijfsvergunning is verlopen en die naar deze lidstaat moeten terugkeren, worden geconfronteerd. Zelfs indien verzoeker dus niet langer in het bezit zou zijn van zijn gedrukte verblijfsvergunning, hetgeen niet zonder meer kan worden aangenomen gezien zijn loutere beweringen in dat verband, blijkt hieruit dan ook niet dat hij geconfronteerd zou worden met de moeilijkheden die personen ondervinden die geen geldige verblijfsvergunning meer hebben. Er blijkt uit de landeninformatie aldus niet dat er zich bijzondere of onoverkomelijke problemen stellen om een duplicaat van een geldige ADET te bekomen. De omstandigheid dat verzoeker over een geldige ADET beschikt – waarvan hij blijkens de informatie in de bestreden beslissing een duplicaat kan aanvragen – houdt evenwel niet *ipso facto* in dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten daadwerkelijk kan beroepen, noch dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie.

5.8.5.2. Verder verklaart verzoeker in Griekenland niet over een fiscaal registratienummer (AFM) te hebben beschikt (AD deel DVZ; 'Bijkomende vragen M-status Griekenland' d.d. 11 april 2025; NPO CGVS, p. 10).

In verband met het AFM merkt de Raad dat personen die na 31 december 2020 een aanvraag voor internationale bescherming indienen automatisch een fiscaal registratienummer (AFM) krijgen wanneer zij hun kaart als verzoeker van internationale bescherming ontvangen. De Raad benadrukt hierbij dat het fiscaal registratienummer toegang geeft tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning (RSA-rapport, maart 2025, p. 20; Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, "Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland", september 2024, p. 19-20).

Verzoeker verwijst naar dezelfde informatie als die waarnaar verwezen wordt in de bestreden beslissing, waarbij hij betoogt dat hieruit blijkt dat men een bewijs van woonplaats nodig heeft alvorens een AFM te kunnen bekomen. De Raad dient echter vast te stellen dat dit niet het geval is voor personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, zoals verzoeker *in casu*. Deze vereiste speelt enkel bij zij die eerder een beschermingsverzoek hebben ingediend en niet automatisch een AFM hebben gekregen waardoor zij deze dienen aan te vragen bij de bevoegde autoriteiten. Statushouders die na december 2020 een aanvraag hebben ingediend, zouden in principe dus een AFM moeten hebben (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights – March 2025*, p. 20; RSA/PRO ASYL, *Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights* van maart 2023, p. 18; "Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland", september 2024, p. 19-20). Aangezien verzoeker zijn beschermingsaanvraag op 20 november 2023 in Griekenland heeft ingediend (AD, stuk 6, 'Landeninformatie', nr. 1), heeft hij er derhalve een fiscaal registratienummer ontvangen waarmee hij toegang had tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. Uit objectieve informatie blijkt dat deze AFM geldig blijft zolang de verblijfsvergunning (ADET) ook geldig is. Als de ADET verloopt, wordt het AFM gedeactiveerd totdat de ADET wordt verlengd (RSA-rapport, maart 2025, p. 21). Het is derhalve de geldigheid van de verblijfsvergunning die belangrijk is, niet het al dan niet kwijt zijn van de gedrukte verblijfsvergunning. Aangezien verzoekers verblijfsvergunning geldig is tot 15 juli 2027, is zijn AFM dus ook geldig tot die datum.

De Raad merkt evenwel op dat uit de landeninformatie blijkt dat statushouders na de toekenning van hun internationale beschermingsstatus zelf de nodige administratieve stappen dienen te ondernemen om hun gegevens te actualiseren bij de bevoegde belastingdiensten. In dit verband wordt in de bestreden beslissing gesteld dat verzoeker niet aantoont dat het voor hem onmogelijk was om deze stap te zetten. Concreet stelt de commissaris-generaal: *“U had immers een voogd op wie u een beroep kon doen om u te ondersteunen bij administratieve zaken. Bovendien, zoals eerder vermeld, slaagde u er wel in om zich zelfstandig te wenden tot de bevoegde diensten voor de aanvraag en het verkrijgen van uw Griekse verblijfskaart en reisdocument. Nergens uit uw verklaringen blijkt dat u beroep zou hebben gedaan op een overheidsinstantie of overheidsorganisatie om ondersteuning te krijgen. Het komt u als statushouder toe om de middelen die het recht en uw status in Griekenland u bieden terdege te gebruiken, hetgeen u allerminst aantoont.”*

De Raad wijst er evenwel op dat uit verzoekers verklaringen niet kan blijken dat deze voogd hem enige betekenisvolle ondersteuning heeft geboden bij het ondernemen van dergelijke administratieve stappen (*supra*).

Waar in de bestreden beslissing voorts wordt gesteld dat verzoeker zich zelfstandig tot de bevoegde diensten heeft kunnen wenden voor de aanvraag van zijn ADET en zijn Grieks reisdocument, stelt de Raad vast dat dit niet eenduidig blijkt uit zijn verklaringen. Integendeel, uit het persoonlijk onderhoud blijkt dat verzoeker geen duidelijk inzicht had in de procedure tot het verkrijgen van deze documenten en dat hij handelde op basis van instructies van derden. Zo verklaarde hij dat hij zelf niet op de hoogte was van zijn positieve beslissing en dat hij *“hoorde dat [hij] ergens naartoe moest gaan om [zijn] vingerafdrukken te geven”*, waarna hij zich naar die plaats begaf en zijn identiteitsdocument ontving. Voorts gaf hij aan dat hem werd meegedeeld dat hij een paspoort diende aan te vragen, waarna hij contact opnam met zijn zus om hem daarbij te helpen. Hij kon bovendien niet verduidelijken waarvoor de betaling van 100 euro diende (NPO, p. 9). Verzoekers verklaringen wijzen er derhalve op dat hij slechts beperkt inzicht had in de administratieve handelingen die hij stelde. De Raad brengt voorts in herinnering dat uit verzoekers verklaringen blijkt dat hij als niet-begeleide minderjarige het opvangcentrum niet kon verlaten zonder begeleiding, zodat zijn bewegingsvrijheid in belangrijke mate was beperkt. De Raad stelt vervolgens vast dat verzoeker tijdens het persoonlijk onderhoud niet verder werd bevraagd over de concrete wijze waarop de administratieve stappen voor het bekomen van zijn ADET en zijn Griekse reisdocument werden ondernomen, noch over de vraag in welke mate hij daarbij zelfstandig handelingen stelde dan wel werd bijgestaan door derden. In de gegeven omstandigheden volstaat de loutere vaststelling dat verzoeker verklaarde dat hij naar Thessaloniki ging om zijn ADET en zijn Grieks reisdocument af te halen niet om aan te nemen dat hij zich zelfstandig tot de bevoegde diensten heeft gewend voor de aanvraag en het verkrijgen van zijn Griekse verblijfskaart en reisdocumenten, zoals in de bestreden beslissing wordt voorgehouden.

Waar de commissaris-generaal in zijn beslissing aangeeft dat nergens uit verzoekers verklaringen blijkt dat hij beroep zou hebben gedaan op een overheidsinstantie of overheidsorganisatie om ondersteuning te krijgen, merkt de Raad op dat deze beoordeling voorbijgaat aan verzoekers individuele situatie, met name de situatie van een NBMV die ten tijde van zijn verblijf in Griekenland zestien à zeventien jaar oud was, en die blijkens zijn verklaringen niet in de mogelijkheid was om het opvangcentrum zelfstandig te verlaten. Er blijkt bovendien niet dat bij deze beoordeling afdoende rekening werd gehouden met de omstandigheid dat van verzoeker niet kon worden verwacht dat hij op dezelfde wijze als een meerderjarige statushouder zelfstandig de nodige administratieve stappen zou ondernemen om zijn rechten te doen gelden.

5.8.5.3. Wat het sociale zekerheidsnummer (AMKA) betreft, stelt de Raad vast dat verzoeker verklaart dat hij geen AMKA heeft verkregen (AD deel DVZ; Bijkomende vragen M-status Griekenland *d.d.* 11 april 2025; NPO CGVS, p. 10). In de bestreden beslissing wordt geoordeeld dat verzoeker niet aantoont dat het voor hem onmogelijk was om een AMKA aan te vragen of te activeren.

De Raad merkt evenwel op dat uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat de activering van een AMKA onderworpen is aan een aantal cumulatieve voorwaarden. Zo dient de betrokkene onder meer zijn wettelijk verblijf aan te tonen door middel van een geldige verblijfsvergunning (ADET), alsook zijn feitelijk verblijf in Griekenland, bijvoorbeeld aan de hand van een huurovereenkomst of een attest van opvang. Daarnaast wordt vereist dat een bewijs van tewerkstelling wordt voorgelegd, zoals een arbeidsovereenkomst, een attest van aanwerving of een verklaring van zelfstandig ondernemerschap. In de voorliggende landeninformatie wordt niet uitdrukkelijk gesteld dat voor niet-begeleide minderjarigen minder strikte of andere voorwaarden gelden met betrekking tot het aanvragen of activeren van een AMKA. Wel kan uit het AIDA-rapport van september 2025 worden afgeleid dat minderjarige begunstigden in bepaalde opzichten een afwijkende behandeling genieten, in het bijzonder wat betreft de deactivering van het AMKA-nummer. Zo wordt in dit rapport gesteld dat de AMKA in beginsel wordt gedeactiveerd wanneer niet langer is voldaan aan de voorwaarden inzake wettig verblijf of toegang tot de arbeidsmarkt, met uitzondering van minderjarige begunstigden (AIDA, Country Report: Greece. Update 2024, september 2025, p. 266-267). Deze informatie lijkt te suggereren dat voor minderjarige statushouders in zekere mate andere modaliteiten (kunnen) gelden.

Wat er ook van zij, de Raad merkt op dat uit de voorliggende landeninformatie niet kan blijken dat er sprake is van enige overgangsmaatregel na het bereiken van de leeftijd van achttien jaar. Er moet dan ook worden aangenomen dat indien verzoeker op het ogenblik van zijn vertrek uit Griekenland over een AMKA beschikte, hij thans ressorteert onder de gewone procedure met betrekking tot de (de)activatie van het AMKA, zoals uiteengezet in overweging 5.6 van dit arrest.

5.8.6. Gelet op verzoekers profiel als voormalige niet-begeleide minderjarige, de beperkte begeleiding waarvan hij tijdens zijn verblijf in Griekenland blijkens zijn verklaringen heeft genoten, en de voorgaande vaststellingen met betrekking tot de ADET, het AFM en het AMKA, dient de Raad te onderzoeken of verzoeker voldoende doorgedreven pogingen heeft ondernomen om de rechten verbonden aan zijn beschermingsstatus in Griekenland te benutten. In dit verband benadrukt de Raad dat verzoekers minderjarigheid meebracht dat van hem niet dezelfde inspanningen als van een meerderjarige begunstigde van internationale bescherming konden worden verwacht om zijn levensomstandigheden in Griekenland te verbeteren en er een bestaan op te bouwen. Hieruit volgt dat van verzoeker niet kon worden verwacht dat hij op dezelfde wijze zelfstandig in staat was om doorgedreven pogingen te ondernemen om werk en onderdak te zoeken of om de taal te leren.

Wat betreft zijn huisvesting kan in de bestreden beslissing het volgende worden gelezen: *“U (...) werd opgevangen in een opvangcentrum voor niet-begeleide minderjarigen. Het centrum voorzag in basisvoorzieningen zoals onderdak, maaltijden, douchegelegenheid en internet (WiFi). U ontving ook wekelijks 10 euro zakgeld, waarmee u naar eigen keuze iets kon kopen (CGVS, p. 8-10). (...) Verder geeft u aan dat u het opvangcentrum zou moeten verlaten zodra u meerderjarig werd en dan zelf zou moeten instaan voor uw levensonderhoud en huisvesting. Aangezien u de taal niet sprak, achtte u dit voor uzelf onmogelijk. In het licht van uw nakende meerderjarigheid ondernam u geen poging om zelf huisvesting te zoeken. In plaats daarvan nam u contact op met uw zus in België, legde haar uw situatie uit en zij zei u dat u naar haar toe moest komen, wat u ook deed (CGVS, p. 8-9).”*

Daargelaten de vraag of verzoeker het opvangcentrum, waar hij gedurende meerdere maanden verbleef, diende te verlaten ten gevolge van het verkrijgen van zijn beschermingsstatus – hetgeen niet zonder meer in overeenstemming lijkt met de voorliggende landeninformatie, waaruit blijkt dat niet-begeleide minderjarigen in beginsel in opvang kunnen verblijven tot het bereiken van de meerderjarigheid – stelt de Raad vast dat uit verzoekers verklaringen niet blijkt dat enige concrete omkadering of ondersteuning werd voorzien met het oog op deze overgang.

De Raad herhaalt dat uit verzoekers verklaringen blijkt dat zijn bewegingsvrijheid beperkt was en dat hij het opvangcentrum niet zelfstandig kon verlaten (NPO, p. 7-8), dat hij geen toegang had tot onderwijs en de taal niet sprak (NPO, p. 9-11), en dat er geen sprake was van begeleiding gericht op integratie of voorbereiding op een zelfstandig leven (NPO, p. 6-9). In dit verband wijst de Raad erop dat van de Griekse autoriteiten mag worden verwacht dat zij een niet-begeleide minderjarige niet zonder meer confronteren met het vooruitzicht op het verlaten van de opvangstructuur, zonder dat wordt voorzien in adequate begeleiding en ondersteuning teneinde te vermijden dat verzoeker in menonwaardige omstandigheden terechtkomt. Verzoekers verklaringen getuigen evenwel niet van enige begeleiding bij het zoeken naar huisvesting of bij de voorbereiding op een zelfstandig leven buiten de opvangstructuur. Integendeel, hij gaf aan dat hij niet wist hoe hij huisvesting diende te zoeken en dat hij, gelet op zijn beperkte kennis van de taal en het ontbreken van begeleiding, dit voor zichzelf onmogelijk achtte (NPO CGVS, p. 8-9). In deze omstandigheden kan hem bezwaarlijk worden verweten dat hij geen pogingen heeft ondernomen om zelfstandig huisvesting te vinden, doch zich, geconfronteerd met het vooruitzicht op het verlaten van de opvangstructuur, tot zijn halfzus in België heeft gewend (NPO, p. 8-9).

5.8.7. Gelet op het voorgaande, en in het bijzonder rekening houdend met verzoekers profiel als voormalige niet-begeleide minderjarige en de beperkte ondersteuning waarvan hij tijdens zijn verblijf in Griekenland blijkens zijn verklaringen heeft genoten, is de Raad van oordeel dat niet kan worden vastgesteld dat verzoeker onvoldoende pogingen heeft ondernomen om de rechten verbonden aan zijn beschermingsstatus in Griekenland te benutten.

Het feit dat uit verzoekers verklaringen blijkt dat hij kort na zijn aankomst in Griekenland stappen heeft ondernomen met het oog op gezinshereniging met zijn in België verblijvende halfzus, en dat hij, eenmaal in het bezit van de nodige verblijfsdocumenten, daadwerkelijk is doorgereisd naar België om zich bij haar te voegen, is op zich onvoldoende om afbreuk te doen aan voormelde beoordeling. In zoverre in de bestreden beslissing wordt geoordeeld dat deze handelwijze niet zou wijzen op een oprechte intentie om een leven in Griekenland op te bouwen en er zijn rechten te laten gelden, stelt de Raad vast dat ook dit motief onvoldoende rekening houdt met de concrete omstandigheden van de voorliggende zaak. Zo verklaarde verzoeker dat hij gedurende zijn verblijf in het opvangcentrum werd bijgestaan door een advocaat die hem hielp met het aanvragen van gezinshereniging met zijn in België verblijvende halfzus, maar dat deze

advocaat aangaf dat het aangewezen was om verblijfsdocumenten te verkrijgen teneinde zijn kansen op hereniging te vergroten, waarna een afspraak voor hem werd geregeld en hij werd opgeroepen om bepaalde formaliteiten te vervullen, zonder dat hij zelf een duidelijk inzicht had in de procedure of de te ondernemen stappen (NPO CGVS, p. 5-6). Uit deze verklaringen blijkt dat verzoeker handelde op advies en onder begeleiding van derden, meer bepaald van een advocaat, en niet dat hij doelbewust zou hebben afgezien van het opbouwen van een bestaan in Griekenland. Gelet op zijn profiel als niet-begeleide minderjarige kan bovendien niet worden verwacht dat hij de draagwijdte van dit advies volledig kon inschatten of dat hij autonoom strategische keuzes zou maken met betrekking tot zijn verblijfs- en toekomstperspectieven, temeer daar hij zich op dat ogenblik binnen een opvangstructuur bevond en afhankelijk was van de begeleiding die hem aldaar werd geboden. Het motief in de bestreden beslissing dat hieruit een gebrek aan intentie zou blijken, houdt onvoldoende rekening met verzoekers leeftijd en afhankelijkheid gedurende zijn verblijf in Griekenland, en kan derhalve niet worden bijgetreden.

5.8.8. In het licht van voorgaande vaststellingen dient vervolgens te worden beoordeeld of verzoeker, rekening houdend met zijn ervaringen in Griekenland en zijn huidige profiel als jongvolwassene, bij een terugkeer naar Griekenland daadwerkelijk in staat zal zijn om zich zelfstandig staande te houden en de aan zijn beschermingsstatus verbonden rechten en voordelen effectief uit te oefenen.

5.8.8.1. De Raad acht het in dit verband vooreerst van belang erop te wijzen dat hierboven reeds werd vastgesteld dat voormalige niet-begeleide minderjarigen in Griekenland geen verdere steun bekomen in de overgang naar volwassenheid. Verzoeker maakt geen aanspraak op de voorziene verblijfsvergunning van tien jaar, omdat hij niet aan de voorwaarden voldoet, en evenmin op de mogelijkheid om een verlenging te bekomen van een verblijf in een opvangstructuur voor niet-begeleide minderjarigen. Tevens werd reeds vastgesteld dat het Helios Junior programma geen nieuwe inschrijvingen meer toelaat, zodat hij ook geen beroep zal kunnen doen op ondersteuning binnen dit programma. De Raad onderstreept dan ook dat verzoeker als voormalig niet-begeleide minderjarige geen beroep zal kunnen doen op enige vorm van ondersteuning gericht op jongvolwassenen – met uitzondering van enkele kleinschalige initiatieven van ngo's, waarvan de verdere werking afhankelijk is van onzekere financiering – en in wezen aldus zelfstandig zijn weg zal moeten vinden in de huisvestingsmogelijkheden te Griekenland.

5.8.8.2. De Raad stelt vervolgens vast dat uit verzoekers verklaringen een gemengd beeld naar voren komt wat betreft zijn zelfredzaamheid. Enerzijds blijkt uit zijn verklaringen dat hij geen formele scholing heeft gevolgd in zijn land van herkomst, doch wel naar de *madrassa* ging en dat zijn vader hem heeft leren lezen en schrijven (AD deel DVZ, Verklaring DVZ d.d. 11 april 2025, p. 6, vraag 12; NPO, p. 5). Voorts blijkt dat verzoeker tijdens zijn verblijf in Griekenland als niet-begeleide minderjarige geen scholing heeft kunnen volgen, geen taallessen kreeg en er niet heeft gewerkt, en dat hij volledig binnen een opvangstructuur verbleef zonder dat er blijkens zijn verklaringen sprake was van enige betekenisvolle begeleiding gericht op integratie of voorbereiding op een zelfstandig leven. Deze elementen wijzen op een beperkte socio-economische zelfredzaamheid. Anderzijds blijkt dat verzoeker in België blijk heeft gegeven van een zekere mate van integratie en aanpassingsvermogen. Ter terechtzitting bevestigd over zijn activiteiten in België, verklaarde hij immers dat hij Nederlandse les volgt en tewerkgesteld is bij Katoennatie. Deze elementen volstaan evenwel niet om te besluiten dat verzoeker zich bij een terugkeer naar Griekenland zonder meer zelfstandig zal kunnen handhaven. De Raad wijst er in dit verband op dat er niet kan worden voorbijgegaan aan het feit dat verzoeker tijdens zijn verblijf in Griekenland als NBMV niet werd begeleid in zijn integratie in de Griekse samenleving, dat hij geen ervaring heeft kunnen opdoen met het daadwerkelijk functioneren als meerderjarige begunstigde van internationale bescherming, noch met het zelfstandig uitoefenen van de aan zijn status verbonden rechten en verplichtingen. Onder deze omstandigheden kan niet worden aangenomen dat verzoeker beschikt over de nodige vaardigheden en zelfredzaamheid om zich bij een terugkeer naar Griekenland zonder meer staande te houden. De vaststelling dat verzoeker thans in België tewerkgesteld is doet naar het oordeel van de Raad geen afbreuk aan het voorgaande.

Daar waar in de bestreden beslissing wordt geoordeeld dat verzoekers gedragingen in Griekenland wijzen op een voldoende mate van zelfredzaamheid, onder meer doordat hij op zelfstandige wijze informatie zou hebben ingewonnen over taallessen en zich op eigen initiatief naar Thessaloniki zou hebben begeven en de procedure voor het verkrijgen van een ADET en reisdocument zou hebben doorlopen, stelt de Raad vast dat deze beoordeling geen afdoende steun vindt in zijn verklaringen. Uit het persoonlijk onderhoud blijkt immers dat verzoeker slechts in algemene bewoordingen stelde dat hij had “gehoord” dat er organisaties bestaan die taallessen aanbieden, hetgeen op zich niet volstaat om te besluiten dat hij op autonome wijze informatie heeft opgezocht met het oog op het volgen van dergelijke lessen (NPO, p. 8). Evenmin kan uit zijn verklaringen eenduidig worden afgeleid dat hij zich autonoom naar Thessaloniki heeft begeven, nu hoger reeds werd vastgesteld dat niet kan worden aangenomen dat hij de administratieve stappen voor het bekomen van zijn documenten op eigen initiatief en zonder begeleiding heeft ondernomen.

5.8.8.3. Bij de beoordeling van verzoekers zelfredzaamheid kan voorts niet voorbij worden gegaan aan de gezondheidstoestand van verzoeker. Uit de voorliggende stukken blijkt immers dat verzoeker lijdt aan ernstige spinaalkanaalstenose, een aandoening die gepaard gaat met chronische pijn en waarvoor hem in België medicatie en fysiotherapie werden voorgeschreven. Zoals in de bestreden beslissing terecht wordt opgemerkt kan uit het medisch attest van 17 januari 2025 niet worden afgeleid in welke mate deze aandoening een concrete impact heeft op verzoekers dagelijks functioneren. Zelf verklaarde verzoeker dat hij door de pijn die hij ervaart niet lang kan zitten op rechtstaan (NPO, p. 10) De Raad stelt voorts vast dat verzoeker in België tewerkgesteld is, hetgeen erop wijst dat hij in zekere mate in staat is om te functioneren. Dit element volstaat evenwel niet om te besluiten dat zijn medische toestand geen relevante impact heeft op de mogelijkheid om zich bij een terugkeer naar Griekenland te handhaven. In dit verband dient immers eveneens rekening te worden gehouden met de bijkomende stukken waaruit blijkt dat verzoeker momenteel wordt behandeld met chronische pijnmedicatie en fysiotherapie, alsook verzoekers verklaringen waaruit blijkt dat een operatieve ingreep voorlopig niet wordt uitgevoerd wegens de daaraan verbonden risico's. Deze elementen wijzen erop dat verzoeker kampt met aanhoudende pijnklachten die een continue medicamenteuze behandeling vereisen.

Wat betreft de individuele omstandigheden van verzoeker als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland, dient bovendien rekening te worden gehouden met het feit dat hij niet langer beschikt over een geldige (afgedrukte) Griekse verblijfsvergunning (ADET). Hoger werd reeds vastgesteld dat uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat het bekomen van een duplicaat van een verloren ADET meerdere maanden in beslag kan nemen, waarbij een wachttijd van om en bij de vier maanden niet ongebruikelijk is. Voorts blijkt uit de landeninformatie dat het ontbreken van een geldige ADET rechtstreeks gevolgen heeft voor de activering van het sociaal zekerheidsnummer (AMKA), hetgeen op zijn beurt een noodzakelijke voorwaarde vormt voor een effectieve toegang tot de gezondheidszorg. In de bestreden beslissing wordt er terecht op gewezen dat verzoeker, in afwachting van de activering van een AMKA, toegang heeft tot gratis dringende of spoedeisende hulp, alsook dat verschillende ngo's ook medische begeleiding aanbieden aan begunstigten van internationale bescherming. Dit neemt evenwel niet weg dat niet zonder meer kan blijken dat verzoeker daadwerkelijk toegang zal hebben tot de regelmatige en medische zorg die zijn gezondheidstoestand thans vereist, en meer in het bijzonder tot de continue medicamenteuze behandeling die noodzakelijk is voor de beheersing van zijn pijnklachten. De Raad merkt in dit verband op dat in de bestreden beslissing wordt gesteld dat verzoeker in Griekenland op gelijkaardige wijze werd behandeld als in België. Deze beoordeling vindt evenwel geen afdoende steun in verzoekers verklaringen, waaruit blijkt dat hij zich herhaaldelijk diende aan te bieden bij de arts in het opvangcentrum en dat hem daarbij slechts sporadisch en na herhaald aandringen pijnstilling werd gegeven (NPO, p. 9-10). De Raad wijst er in dit verband op dat uit het medisch attest d.d. 27 juni 2025, dat verzoeker per aanvullende nota heeft overgemaakt aan de Raad, naar voren komt dat verzoekers medische toestand niet louter aanleiding geeft tot incidentele zorg, maar wijst op een nood aan chronische medicatie en fysiotherapie. Gelet op het voorgaande acht de Raad het aannemelijk dat, indien verzoeker bij een terugkeer naar Griekenland geen toegang zou verkrijgen tot de voor hem noodzakelijke pijnbehandeling en fysiotherapie, de aanhoudende pijnklachten waarmee hij kampt een bijkomende impact kunnen hebben op zijn vermogen om zich zelfstandig te handhaven en in zijn basisbehoeften te voorzien.

5.8.8.4. De Raad onderstreept verder dat *in casu* niet kan worden vastgesteld dat verzoeker bij een terugkeer naar Griekenland kan rekenen op een voldoende ondersteunend netwerk dat hem kan bijstaan in zijn pogingen om zijn rechten verbonden aan zijn status uit te oefenen. Uit verzoekers verklaringen blijkt immers dat hij geen familieleden in Griekenland heeft. In de bestreden beslissing wordt erop gewezen dat verzoekers halfzus, die in België verblijft, herlaadkaarten kocht voor zijn telefoon, geld stuurde om kleding aan te schaffen, zijn reisdocument en zijn reis naar België heeft bekostigd. Het enkele feit dat verzoeker beschikt over een halfzus in België, die hem in het verleden financieel heeft ondersteund, volstaat naar het oordeel van de Raad evenwel niet om te besluiten dat zijn halfzus bereid en in staat is om verzoeker ter plaatse te ondersteunen in het vinden van huisvesting, het vervullen van administratieve formaliteiten of het verkrijgen van toegang tot basisvoorzieningen in Griekenland. De Raad acht de verwijzing naar de financiële bijstand van zijn halfzus dan ook onvoldoende om te worden beschouwd als een voldoende ondersteunend netwerk, dat in staat is om verzoeker als voormalig NBMV te ondersteunen in het uitoefenen van zijn rechten in Griekenland.

5.9. Gelet op het geheel van de voorliggende elementen, met name (i) de objectieve landeninformatie waaruit blijkt dat statushouders in Griekenland worden geconfronteerd met aanzienlijke administratieve en praktische belemmeringen bij de toegang tot de aan hun status verbonden rechten, (ii) verzoekers profiel als voormalig niet-begeleide minderjarige die tijdens zijn verblijf in Griekenland slechts zeer beperkt werd ondersteund, (iii) zijn concrete ervaringen aldaar, (iv) het ontbreken van een daadwerkelijk en onmiddellijk beschikbaar netwerk in Griekenland, en (v) zijn bijkomende fysieke kwetsbaarheid, is de Raad van oordeel dat er *in casu* voldoende concrete aanwijzingen voorliggen dat verzoeker bij een terugkeer naar Griekenland, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terecht dreigt te komen in een situatie van zeer verregerende materiële

deprivatie, die de bijzonder hoge drempel van zwaarwichtigheid bereikt, zodat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest.

5.10. Alles tezamen genomen is de Raad van oordeel dat verzoeker voldoende elementen heeft aangebracht waaruit blijkt dat van hem niet redelijkerwijs zou kunnen worden verwacht dat hij zich beroept op de beschermingsstatus die hem in Griekenland reeds werd toegekend. Het vermoeden dat zijn grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland zullen worden geëerbiedigd en de uitoefening van de daaruit voortvloeiende keuzemogelijkheid om het verzoek niet-ontvankelijk te verklaren, blijkt *in casu* aldus niet gerechtvaardigd (Hof van Justitie 18 juni 2024, nr. C-753/22, “QY t. Bondsrepubliek Duitsland”, overwegingen 49-54).

5.11. Aangezien het beschermingsstatuut dat verzoeker in Griekenland werd toegekend in het voorliggende geval als niet-toereikend wordt beschouwd, dringt zich een onderzoek op naar de vraag of verzoeker een gegronde vrees heeft voor vervolging of een reëel risico loopt op ernstige schade in zijn land van herkomst. Hierbij moet worden aangestipt dat de autoriteiten niet verplicht zijn om de vluchtelingenstatus van verzoeker te erkennen, louter op basis van de omstandigheid dat die status hem eerder bij beslissing van een andere lidstaat is verleend. Wel moeten zij ten volle rekening houden met die beslissing en met de elementen die deze beslissing ondersteunen (Hof van Justitie 18 juni 2024, nr. C-753/22, “QY t. Bondsrepubliek Duitsland”, overweging 76). Om te bepalen of is voldaan aan artikel 13 van de Kwalificatierichtlijn om de vluchtelingenstatus te verlenen aan een derdelander of staatloze die voldoet aan de materiële voorwaarden om, overeenkomstig de hoofdstukken II en III van die Richtlijn als vluchteling te worden erkend, wordt het verzoek om internationale bescherming op individuele basis beoordeeld en wordt met name rekening gehouden met alle relevante feiten in verband met het land van herkomst op het tijdstip waarop een beslissing inzake het verzoek wordt genomen, de door de verzoeker afgelegde verklaringen en overgelegde documenten alsmede de individuele situatie en persoonlijke omstandigheden van deze verzoeker (artikel 4, lid 3, van de Richtlijn 2011/95; zie in die zin arresten van het Hof van Justitie van 25 januari 2018, F, C-473/16, EU:C:2018:36, punt 41, en 19 maart 2019, Ibrahim e.a., C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, EU:C:2019:219, punt 98).

5.12. De Raad stelt vast dat het rechtsplegingsdossier in casu onvoldoende elementen bevat, die hem toelaten om de actuele beschermingsnood van verzoeker ten opzichte van zijn herkomstland te beoordelen.

5.13. Op basis van de elementen in het rechtsplegingsdossier kan de Raad, met inachtneming van de grenzen van een ondervraging ter terechtzitting en gelet op het ontbreken van verdere onderzoeksbevoegdheid, in deze stand van zaken het beschermingsverzoek van verzoeker niet op nuttige wijze evalueren in het kader RvV 351 052 - Pagina 31 van een devolutief beroep. Het ontbreekt de Raad aldus aan essentiële elementen om te komen tot de in artikel 39/2, § 1, tweede lid, 1° van de Vreemdelingenwet bedoelde bevestiging of hervorming zonder aanvullende onderzoeksmaatregelen te moeten bevelen.

5.14. Bijgevolg moet de bestreden beslissing worden vernietigd overeenkomstig artikel 39/2, § 1, tweede lid, 2° van de Vreemdelingenwet. Voorgaande vaststellingen volstaan om de overige in het verzoekschrift aangevoerde middelen en grieven niet verder te onderzoeken.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Artikel 1

De beslissing genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen op 9 juli 2025 wordt vernietigd.

Artikel 2

De zaak wordt teruggezonden naar de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op drieëntwintig april tweeduizend zesentwintig door:

K. ALLYNS, wnd. voorzitter, rechter in vreemdelingenzaken,

C. VAN DEN WYNGAERT, griffier.

De griffier,

De voorzitter,

C. VAN DEN WYNGAERT

K. ALLYNS